POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXIII. évf.11. szám (33. Jahrg. Nr. 11)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. november

J. HORVÁTH TAMÁS, (Németország)

MAGYARORSZÁG VIRÁGA

Vaskos kötet fekszik előttem. Húsz évvel ezelőtt rendezett marburgi kiállítás katalógusa. Címe: Fürstin-Dienerin-Heilige (=hercegnő, szolgáló, szent).

Tömörebben aligha lehetne kifejezni az egyetlen világhírre emelkedett magyar asszony, Árpádházi Szent Erzsébet üstököshöz hasonló parabola pályáját. A négy éves királylányt tömérdek kinccsel küldik a türingiai őrgróf udvarába, hogy ott később az őrgróf felesége legyen. A zuhanás már ott elkezdődik, amikor anyja, majd kiszemelt vőlegénye meghal, és a „feleslegessé" vált Erzsébetet vissza akarják küldeni hazájába. Szerencsére Lajos, az ifjabbik fiú beleszeret és 14 éves korában elveszi feleségül. Külsőleg megáll a társadalmi zuhanás. Belsejében azonban tudatosul, hogy nem a pompára és „reprezentálásra" született, hanem Isten, a szegények és a betegek szolgálatára. Három gyermeknek ad életet: Hermannak, Zsófiának és Gertrudnak. Ez utóbbi születésekor már özvegy: 2o éves. Elhagyja Wartburgot, disznóólban tölti az első éjszakát. Ide-oda hányódik, majd özvegyi jusson Marburgban telepszik meg. Lelki vonatkozásban célt ért: csak a szegényeknek és betegeknek él a saját ispotályában. Életmódja, özvegysége miatt társadalmilag rangjából veszit, még egy koldus is a sárba löki a kopott ruhás őrgrófnét.

Lelki élete sohasem zuhant a parabola aljába. Mindig csak emelkedett a szolgaságon át a szentségbe. Ha tetszik profán módon kifejezve: a világhírnévre.

Egyik legújabb vele foglalkozó könyv, amely írásunkkal azonos címet visel, a legrégibb idők írásait tolmácsolja magyar nyelven. A Szent István Társulat adta ki ezeket az írásokat a Középkori keresztény írók- sorozat 3. köteteként.

„Evezz a mélyre!" - így szól II. János Pál pápa sokat ismételt jelszava. Mintegy visszhangozva és területünkre áttéve azt lehetne mondani: „Menj a forráshoz!" Ilyesféle gondolat vezette e könyv készítőit.

Szt. Erzsébet esetében ugyanis a történelem kutatóinak nagy szerencséjük van. Korai szenttéavatása miatt, és az akkori pápa, IX. Gergely szigorúsága következtében több olyan tanú vallomása áll rendelkezésünkre, aki Erzsébetet személyesen jól ismerte.

Kisgyermek koráról egykori játszótársa, később udvarhölgye és betegápoló társa tudósít. Szinte valamennyi életrajz író átvette ezeket a kedves jeleneteket. Erzsébet a táncban is mértéket tart, Isten kedvéért előbb abbahagyja mint a többiek. Ha nyer a játékban, társait Üdvözlégyek mondására „ítéli". Imádkozni a várkápolnába szalad, zsoltároskönyvvel a kezében leborul az oltár előtt, bár még olvasni sem tud. Isentrudis, a legkedvesebb barátnő és udvarhölgytől megtudjuk, hogy a serdülő Erzsébet a tanítványt, akit Jézus nagyon szeretett, azaz János apostolt különösen tisztelte. Ő beszéli el azt is, hogy a fiatal őrgrófné az őt felkereső nemes asszonyoknak mintegy prédikált. Főképpen arra biztatta őket, hogy megözvegyülésük esetére tegyenek tisztasági fogadalmat. Ezt ő maga is megtette, bár hogyan gondolhatta volna, hogy korai özvegységre jut. A nemes hölgyek körében végzett térítő buzgalmának érdekes viszhangját találjuk a helftai kolostor neves misztikus apácájának, Madgeburgi Mechtildnek az írásában. Ő egy látomásában azt kérdezte az Úrtól, hogy miért avatták olyan gyorsan, halála után néhány évvel szentté Erzsébetet.

A szociális eszméktől átitatott korunk valójában hitetlen, szekularizált emberének az Úr válasza elgondolkoztató: „..... jó, ha a hirnökök gyorsan jönnek. Erzsébet hirnök, akit a várakban ülő bünös asszonyokhoz küldtem. Ezeket a szemérmetlenség úgy emésztette, a gőg és a hiúság úgy uralkodott rajtuk, hogy jogosan a szakadékba kellett volna zuhanniuk. Néhány asszony követte példáját, – már amennyire tudta..."

Ismert tény, milyen nagy hatással volt Erzsébetre maga-választotta lelkiatyja, a szigorú aszkéta Marburgi Konrád mester. Ismeretesek az általa kiszabott penitenciák, sőt egy valószínűleg félreértésen alapult, talán igazságtalan megkorbácsoltatás is.

Egynémely jeles középkori apácával ellentétben Erzsébet nem hagyott hátra írásokat. Ezért érdemes fokozottan figyelnünk a társnői tanúságtételében igen eredetinek és hitelesnek hangzó kijelentéseire. Marburgi Konráddal kapcsolatban mondotta, hogy választhatott volna lelki atyát a gazdag püspökök közül, de Konrádot választotta, mert neki semmije sincsen.

Konrád mester hatására még őrgrófné korában udvarhölgyeivel együtt tartózkodott olyan ételek fogyasztásától, amelyek nem törvényes úton, hanem rekvirálás, durvább, de igazabb szóval főúri rablás útján kerültek az asztalra. Amikor az őrgrófnál megindokolták magatartásukat, Lajos így válaszolt: „Magam is szivesen tennék ugyanigy, ha a családtagok és mások rosszalló beszédétől nem félnék. De hamarosan másként intézkedem a magam állapotáról, ha az Úr is úgy akarja." Ebből egyaránt látszik jóindulata és a társadalmi körülményekre tekintettel lévő kissé ingadozó magatartása.

A legenda szerint irigykedő udvaroncai egy alkalommal jelentették, hogy hitvesi ágyukba Erzsébet egy fekélyes koldust fektetett. Forrásaink alapján szinte bizonyos: Lajos sohasem rohant kardcsörtetve a szobájába, hogy ott az ágyában fekvő koldust és feleségét leszúrja. A legenda azt mondja, hogy Lajos a koldus arcvonásaiban a szenvedő Krisztust vélte felismerni.

Erzsébet életének e korszakának fő tanúja, Isentrudis azonban elbeszéli, hogy úrnője egy igen beteg, talán rühes koldust egyszer kertjében ápolt. Amikor szogálói meglepték, csak zavartan nevetett.

Bájos humorról tanúskodik az a mondat, amelyet Isentrudis e történet után fűz elbeszélésébe: Erzsébet egy ízben tejet akart szerezni egy szegénynek. Megpróbált megfejni egy tehenet, a szemtelen(!) tehén azonban nem engedte.

Ugyancsak Isentrudis beszéli el Erzsébet több misztikus élményét. – Egyszer „nyitott szemeit az ablakra szegezte. Azután elkezdett édesdeden nevetni – arcán nagy örömmel. Ez a nevetés arról árulkodott, hogy valami nagyot és kedveset lát. Azután elég hosszú idő után sok sok könnyet ontott...Majd szemét kinyitva, mint imént, újra nevetett.. Ebben a szemlélődésben elmerülve feküdt egészen a completórium utánig, hol behunyt szemmel sirt, hol nyitott szemmel mosolygott.. Ebben a vidám állapotban maradt hosszabb ideig. Végül ezek a szavak törtek ki belőle: „Igen Uram, ha Te velem akarsz lenni, én is Veled. Én sohasem kivánok elválni Tőled."

Tudatosan nem kívánjuk ismételni Erzsébet életének jól ismert eseményeit, a betegekhez és szegényekhez fűződő szeretetét. Természetesen ezek is megtalálhatók az itt többször idézett forrásgyűjteményben..

Miután özvegységre jutott és a Wartburgot elhagyta, nagybátyja Ekbert bambergi püspök „vette pártfogásba".. Az idézőjel arra utal, hogy a jó nagybácsi Erzsébet tisztasági fogadalmát semmibe véve, és az andecs-meráni ház legszebb hagyományait követve igen előkelően akarta Erzsébetet újra kiházasítani. Nem kisebb embert mint az éppen megözvegyült II. Frigyes német-római császárt szemelte ki férjül. A Pottenstein várában fogva tartott Erzsébet kijelentette: „Inkább levágom az orromat elcsúfításomra, de fogadalmamat meg nem szegem." Vajon a vallási buzgóság mellett volt-e itt szerepe annak a középkorban szinte egyedülálló ténynek, hogy Lajos és Erzsébet igaz szerelemmel szerették egymást?

A kérdés talán fel sem merülne, ‚ha Heisterbachi Caesarius, Erzsébet első legendájának megírója nem tudósít a következő esetről. Az udvaroncok egy alkalommal igy szóltak Lajoshoz: „Uram,

(Folytatás a 2. oldalon)

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

Szent Erzsébet

Wartburg fölött vad német szél fütyöl.
Hó csillog fönn a Hesszen ormokon.
Zordon, vad ország. Nincsen itt rokon
Baljós vidéke leprás, szörnyű föld.

A férj Szentföldre ment nehéz csatákra.
Útközben halt. Olasz föveny takarja.
Az özvegyet otthon mindenki marja.
Vigasza Jézus s három kisded árva.

A hegytetőről gyakran néz keletre.
- Ó szép Pozsony! Szülőföld, ifjú város!
Ó messze síkság, tündöklő, virágos.

De mélán gondol Assisi Ferencre.
És Jézust látja száz beteg alakban,
S a német leprást megcsókolja lassan.

Harsányi Lajos (1882-1959)

IMASZÁNDÉKOK

NOVEMBERRE

1.

Imádkozzunk, hogy szent és példás életű emberek tartsanak velünk Isten országa Evangéliumának bátor hirdetésénél.

Ki a szent, ki a gaz (ember)? – mondja a szállóige, – ha nehéz helyzetben kell gyors döntést hozni, ami talán egy egész nép létét érinti, vagy legalábbis nagyobb csoport jövőjét, esetleg megszűnését illetve megszűntetését jelenti következményeiben.

Amilyen nehéz ilyen – leginkább kényszerű nyomás alatt hozott vagy meghozandó – döntésről ítéletet mondani, ugyanolyan nehéz az egyes ember életében megállapítani, hogy már szent-e, vagy sem. Magáról senki sem állíthatja, hogy szent – e pillanatban magas fokú beképzeltségről tesz tanúságot.

Legfeljebb arról lehet szó, hogy – hibáink, balfogásaink ellenére – törekszünk Isten akarata szerint élni, az Ő akaratát valósítani, lassan elérni a szentség fokát.

Ha csupán azok tartanának velünk az Evangélium hirdetésénél, akik szentnek tartják magukat, nem lenne munkatársunk, hiszen ők már elérték – úgy vélik – a szentség fokát. S azt kockáztatni nem szabad. Nem is az a fontos, mi minek tartjuk magunkat. A kérdés az: munkánk, fáradozásunk, esetleg bátor bevetésünk alapján milyennek lát Isten minket s tetteinkből kifolyólag minek tartanak az emberek minket, akik kívülről – reméljhetően objektívebben – látják tetteink értékét. Azonban ez sem olyan fontos. Csak az, Isten minek tart minket?

A példás életet már könnyebb megítélni, földi kritériumok alapján. A példa vonz – a jó példa is! – így segíthetünk másokat is az Evangélium hallgatásához, értésére, később valósítására Isten felé.

Jelentős a személyi bátorság kérdése, különösen akkor, ha az igehirdetést, a kereszténységre való térítést börtön- vagy halálbüntetés kíséri. Még nehezebb a döntés, ha szoros hozzátartozókat – elitélésünk – nyomorba döntheti, megbélyegezheti hosszú időre...

Imádkoznunk kell Isten hathatós kegyelméért a helyes döntésért, a megalapozott bátorságért, Isten védelméért magunk és hozzátartozóink számára – nem utolsó sorban „ellenségeinkért", akik saját vallásukat a „hitehagyottak" halálával kívánják erősíteni.

2.

A médiák – a keresztények cselekvő részvételének köszönhetően – legyenek a missziós evangelizálás eszközei.

Nehéz dolog, nehéz elvárás a médiákról az evangelizálást elvárni – még akkor is, ha gyakorló keresztények igyekeznek befolyásukat erősen érvényre juttatni.

Az könnyebben elérhető, hogy istenkáromló részek ne kerüljenek, sugárzásra, adásra – pl. Jézus asszonyokkal való költött viszonyai – mint Isten akaratának tolmá-

(Folytatás a negyedik oldalon)

FRANK MIKLÓS:

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Hol volt megint az Isten?

A Nem York-i merényletről és mirólunk

Alsó-Bajorországból hozott levelet a posta. Az őrült terrorista merénylet mélyen megrázta íróját, mint ahogy megrázott minden józanul gondolkodó embert a világon. Szeretném e nagyon tartalmas sorokat minden változtatás nélkül közreadni, már csak azért is, mert szerzőjük nem egyszerűen „bedobja" a kérdést, hogyan engedhetett meg Isten ilyen szörnyűséget, hanem maga keresi rá a választ, vívódva, tépelődve és végül is megsejtve az összefüggéseket Isten és az emberi történelem megrendítő eseményei között.

2001. szeptember 18. kedd. Már egy hete élünk az Amerikában lezajlott borzalmas terrorista események hatása alatt. Egyfajta lelki cementpor, betontörmelék nyomását érezzük, hordozzuk magunkban. A Médiákban kommentátorok százai próbálnak fényt hozni ebbe a zűrös sötétségbe. Voltaképen mindegyik hasonló gondolatokat boncolgat, de fény helyett -– úgy érzem– a ködöt sűrűsítik. Akut problémának tekintik a dolgokat és az okok mélyére alig jutnak el. Generációs nevelési problémáról is van szó. A világ egyik részén az anyatejjel szívja magába az emberiség a végtelen gyűlöletet (üvöltve tüntető, fenyegető, ujjongó kicsi mozlém gyermekek és anyák, s a világ másik részén a tudatos és tudatlan egoista közömbösség a másik fél iránt a hétköznapok „apró" vétkeinek sokaságával. (Csak egy parányi példa: itt potom pénzért veszem a banánt, aminek leszedéséért valahol a harmadik világban talán 1 DM napi bért, napszámot kapott valaki, hogy az így és ehhez hasonlóan megtakarított pénzemen évente többször is repül-hessek valamelyik óceáni szigetre nyaralni.)

A katasztrófa után az elmúlt napokban világszerte teltek meg a katedrálisok. Hirtelen egy összekulcsolt kézzé váltunk és remegett az ajkunkon: „...jöjjön el a Te országod,....szabadíts meg minket a gonosztól,... mert Tiéd a hatalom,...“

És utána újra és újra ismétlődik a kérdés: hol volt megint az Isten? Mindannyiszor fájóan hasít belém ez az öt szó. HOL?

Az egyéni tragédiák borzalmasak. A síró anya, aki reszketve könyörög a mentő munkásokhoz, hogy hozzák vissza az egyetlen fiát, aki a 90. emeleten dolgozott. És az ehhez hasonló többi ezer katasztrófa. És mindegyiknél újra és újra a nagy HOL?

S ha sikerül elzárnom a televíziót, hogy a hallgatás, az odahallgatás karjaiba meneküljek, lassan-lassan beledöbben a nagy csendbe az egyetlen igazság: „...Ő járt, az Isten járt előttem, Kivonta kardját, megelőzött..." (Ady: „Ádám, hol vagy?")

Igen. Itt járt. Helyesebben kifejezve: itt jár! Isten és az ember történelme. Isten az ember történelmében. Emberi történelmünk Isten kezében. Témák, melyek filozófusok, teológusok, történészek vaskos könyveit feszegetik. Én egyikükhöz sem tartozom. Csupán az egyszerű hívő ember szemével bogozgatom a dolgokat. Életem 73 esztendejébe belefért a történelem tébolyútjainak megszűnése. Porba hullott a nácizmus. Önmagában összeroskadt a bolsevizmus. S most eljutottunk a történelem azon korszakába, ahol már csupán csak egy röpke ugrás és az EMBER a Teremtő Isten territóriumának kapuját döngeti. Maga szabja meg az élet kezdetének és végének idejét és lehetőségét. Sőt az élet teremtését is kezébe akarja venni. Nagy körutat leírva visszajutottunk a tiltott fához. Mindenütt zsong a fülekben a „...nagyobbak lesztek, mint az Isten...” Magabiztonságunkban megdönthetetlennek vélt tornyokat építünk a mammonnak.

A hosszúra fonható gondolatok során a tragikus eseményekben nem az Isten távollétét, hanem az irgalmas Isten lépteit érzem. Sajnos az Ő csendes szavát kevesen értik meg. A katasztrófáknak nagyobb ereje van. „Kivonta kardját , megelőzött”.

A tragédia, a vérontás, a Golgota megállj!-t parancsol, de új perspektívákat, új életet kínál.

Ehhez Miklós atya néhány gondolata:

Olvasóink talán emlékeznek rá, hogy a fenti téma kissé más megközelítésben foglalkoztatott bennünket 2000 decemberi számunkban a Kitzsteinhorn-i hegyivasuttal történt szerencsétlenség alkalmából, mikoris 155-en benne égtek az alagútban rekedt vonatban.

Akkor valóban balesetről lehetett beszélni, melyben a tragikus véletlenek és az emberi hanyagság, nemtörődömség összeszövődése váltotta ki a katasztrófát. A New York-i merénylet ezzel szemben évek óta legapróbb részleteiben kitervezett, fanatikus gyűlöletből fakadó politikai bűntény, mely még hozzá eltorzított vallási motivációra épült. Mindkét esetre áll, hogy Isten az általa teremtett világ folyamatait, a benne uralkodó természeti törvényeket nem helyezi hatályon kívül: ezek akkor is érvényesek és érvényesülnek, ha netán az ember vallja kárát (pl. betegség, éhínség, földrengés, árvíz).

Ha egy-egy esetben „csodá"-ról beszélünk, akkor sem arról van szó, hogy a Jóisten hirtelen közbelép és megváltoztatja a természet törvényeit, hanem, hogy öröktől fogva elhatározott olyan jelenségeket, amelyeknek a mechanizmusa – általunk nem ismert okoknál fogva – más, mint amit megszoktunk, más mint azt természettudományos ismereteink alapján elvárhatnánk. Ehhez nem kell sem felfüggesztenie, sem megszüntetnie a törvényszerűségeket, hanem az adott pillanatban ezek olyan módon érvényesülnek, hogy létrejön az általunk rendkívülinek, csodásnak, „csodá"-nak minősített jelenség. Az orvostudomány ilyenkor azt szokta megállapítani, hogy ami történt, a tudomány jelenlegi állása szerint természetes úton nem magyarázható. Már a csoda fogalma jelzi, hogy az se nem idézhető elő mesterségesen, sem pedig nem lép fel „futószalagon".

Ami mármost az ember által előidézett katasztrófát illeti – az angolban „man made catastrophe"-nak nevezik a háborút, a terrorizmust – Isten itt sem szokott közvetlenül beavatkozni, mert ez feltételezné az ember szabad döntésének korlátozását. Márpedig senki sincs, aki az ember szabadságát jobban tiszteletben tartaná, mint Ő, aki szabadnak teremtette. A történelem arról tanúskodik, hogy Isten nem akadályozta meg sem a népirtást, sem a tömeggyilkosságot (emlékeztetőül néhány címszó: inkák, holocaust, gulag), de felelősségre is vonja az embert – ezen az egy ponton könyörtelenül – az embertársa ellen elkövetett bűnettekért.

Isten tehát igenis jelen van, de csak észrevétlenül, a háttérből irányítja a történelem folyását. Levélírónk is utal rá: Ő a történelem Ura, amint azt az elmúlt évszázadban világhatalomra törő birodalmak – a nácizmus és a kommunizmus – bukása igazolta. Lehet ebben pedagógiai célzat is: hátha az ember mégiscsak ráeszmél, hogy Isten nélkül, vagy pláne ellene, élete nem sikerülhet, minden próbálkozása kudarcra van ítélve. A Sötétség Hatalmának előretörése időnként eredményes lehet, mint azt a New York-i szörnyűségek mutatják, de ez az eredmény mindig halál, rombolás, gyász és szenvedés.

Ha most a világ népei összefognak a terrorizmus megfékezésére, talán rájönnek arra is, hogy nem elég a felelősöket ártalmatlanná tenni, hanem meg kell szüntetni annak okait is, az igazságtalanságot, az elnyomást, a nyomort, az emberi jogok semmibevételét. Új alapokra kell helyezni az emberi együttélést. Az alapkövek azok, amelyeket Szent Pál a „Lélek gyümölcsei"-nek nevez: „szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, hűség, szelídség..." (Gal. 5,22)

Talán nem ártana évezredek szomorú tapasztalatai után végre ezt az alternatívát kipróbálni... ■

A Szentkorona Esztergomban

Tízezrek ünnepelték Nagyboldogaszszony napját

A Szent koronát, nemzeti ereklyénket szállító hajó augusztus 15-én hajnalban, Nagyboldogasszony hagyományosan tartott magyar ünnepén indult el a Parlamenttől Esztergomba, ahol a Szent Korona Testület tagjai: *Mádl Ferenc* köztársasági elnök, *Áder János,* az Országgyűlés elnöke, *Orbán Viktor* miniszterelnök, *Németh János,* az Alkotmánybíróság- és *Glatz Ferenc*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke fogadták, majd felvitték a Bazilikába, ahol P*askai László*, bíboros-prímás, *Karl-Josef Rauber* vatikáni nuncius jelenlétében ünnepi szentmisét celebrált, és átvette tőle a Szentatyának a magyarságnak írt levelét és megismételte Szent Istvánnak az imáját, amellyel felajánlotta hazánkat a Boldogasszonynak. A szentmise után *Áder János* idézte fel István király alakját és azokat az intelmeket, amelyeket fiához, Imre herceghez írt.

Az ünnepséget követően a köztársasági elnök felavatta *Melocco Miklós „István megkoronázása”* című szoborkompozícióját a vár északi rondelláján. A tizenkét méter magas, fehér mészkőből faragott szobor azt a pillanatot örökíti meg, amikor az érsek az államalapító fejére teszi a pápa által adományozott koronát.

A város fölé magasodó millenniumi alkotást Bölcskei Gusztáv református-, Szebik Imre evangélikus püspök, Mihail konstantinápolyi metropolita, végül *Paskai* bíboros áldotta meg.

Este 8 óra után kötött ki a Koronát vivő hajó a parlament előtt, majd a koronát több ezer ember kíséretében szállították vissza az Országházba.

(*Magyar Nemzet, Jezsó-Szabó*)

❖

Orbán Viktor miniszterelnök törvényileg szeretné biztosítani, hogy Nagyboldogasszony napja Magyarországon ismét munkaszüneti nap legyen. *M.N.*

MAGYARORSZÁG VIRÁGA

(Vezércikkünk folytatása!)

miért nem teszel te is úgy, mint más fejedelmek és nemesek? Ritkán lehetsz úrnőnkkel, fiatalságodban nehéz megtartóztatnod magad. Miért nem élsz hát lányokkal ?" Ő erre hallgatott.

Amikor szavaikat egy idő múlva megismételték, felindultan igy felelt: „Ti urak – Ha jóindulatomat nem akarjátok elveszíteni, óvakodjatok ezen szavaktól. Van feleségem, akinek hűséggel tartozom.”

A pottensteini fogságból kiszabadulván Erzsébet Marburgba megy, hogy ott Konrád segítségével és özvegyi jussából megépítse ispotályát a Szt. Ferencnek szentelt kápolnával együtt, amely rövidesen Erzsébet nyugvóhelye is lett.

Itt látogatta meg atyja, II.András király követe, aki haza akarta hívni Magyarországra. Tudjuk, hogy nem ment, mert életcélja, Isten és a szegény és beteg emberek szolgálata teljesen világos volt ekkor számára. Bizonyos tények és események a mai ember számára érthetetlenek. Ilyen a gyermekeiről való lemondás, Marburgi Konrád tanácsára és Konrád azon intézkedése, amely kedves régio társnőit eltávolította tőle, süket és zsörtölődő asszonyokat adva mellé. A folytonos konyhai és ápolói, alantasabb szolgálatok stb. önkéntes gyakorlása is számunkra idegen, s az a tény is, hogy a fényes udvari életet, kényelmet megvetve, mindenét elosztva inkább szűkölködik, szolgál és szenved.

Az első Erzsébet-életrajz írója tulajdonképpen Marburgi Konrád, aki IX. Gergely pápához írt levelében foglalja össze Erzsébet életét attól kezdve, amikor személyesen megismerte. Ebben elbeszéli, hogy súlyos beteg volt, halálát érezte. Magához kérette Ezsébetet, hogy mintegy végrendelkezzék. Az egészségesnek látszó Erzsébet közölte vele, hogy ő előbb hal meg mint Konrád. Így is történt, 1231 nov. 17-re virradó éjjelen halt meg a 24 éves fiatalasszony. Betegségét nem ismerjük, de a korai halál a sok munka, aszkézis és nélkülözések nélkül is a középkorban „normális" volt. A várakat vagy kolostorokat nem, vagy csak alig fűtötték, a járványos és nem járványos nyavalyák pedig folytonosan szedték áldozataikat.

Egy kiváló társadalomtudós korunkat a szociális megszállottság korának nevezte. Ugyanakkor intézményesült, professzionalistává vált a szociális tevékenység. Adományokat gyűjtünk,- a tőlünk távoli vidékeken dúló nyomor enyhítésére.

Vajon nem azt kellene-e megtanulnunk Erzsébettől, hogy először is a közvetlen környezetünkben élő emberek testi-lelki baján próbáljunk enyhíteni? ■

IMASZÁNDÉKOK

folytatás az első oldalról!

csolása. A médiák alapszabálya: a jó hír nem hír, – vagy csupán egészen ritkán –, a rossz hír viszont mindig. Azt elolvassák, megnézik...

Könyörögjünk, az emberek ítélő képessége fejlődjön, hogy meg tudják ítélni, mi a rossz s azt képesek legyenek elvetni. Továbbá a gyermekeknek felfedni s ítélőképességüket fejleszteni. Ezen túlmenően a keresztények cselekvő képességeikre is marad elégséges terület. Támogassuk őket is imádságainkban!

Fejős Ottó

Londoni levél

A vallásosság jövője

Sok tanulsággal szolgáló beszédet tartott nemrégiben az új brit katolikus egyházfő, Cormac Murphy-O'Connor bíboros. Arra reagált, amire az anglikán egyház vezetője, Carey Canterbury érsek hívta fel a figyelmet nem sokkal korábban. Dr. Carey a keresztény vallásosságot fenyegető veszélyekről szólott. Ezt mondta: „Az emberek manapság úgy gondolják, hogy a halál mindent befejez. Mindenki az itt és most-ra összpontosítja a figyelmét, minek következtében az örökkévalóság eszméje mintha elsikkadna."

Több mint négymillió angliai és welszi katolikus főpásztora, Murphy-O'Connor bíboros, a Leeds városában megrendezett papi konferencián elmondott beszédében néhány lépéssel tovább haladt e megállapításnál. Úgy látja, hogy a vallás szerepe a modern intellektuális és kulturális életben csökken, a kereszténység manapság egyre kevésbé háttere az emberek életének és erkölcsi döntéseinek.

Mi lépett a tradicionális vallásosság helyébe? A bíboros érsek szerint, aki transzcendentális élményre, megvilágosodott pillanatokra vágyik, az elmerül a zenében vagy a „zöld" mozgalmakba kapcsolódik be. A fiatalok az okkult tanok vonzásába kerülnek, mert az egyházak nem nyújtanak kellően erőteljes, jól ételemzett és ezáltal vonzóvá tett alternatívákat. S vannak persze nagy számban olyanok, akik a földi élet átmeneti állapotát alkohollal, kábítószerekkel, pornográfiával, alkalmi szexszel teszik mámorossá. Pedig a fiatalok általában keresnek olyan szellemi értékeket, amelyekben bízhatnak, a modern élet szédítő forgataga közepette. S mégis mintha érdektelenség kapott volna lábra az iránt, amit az egyházak nyújthatnak e téren. A társadalom meglehetősen demoralizált. Mint a bíboros mondotta: „e társadalmi közegben a jó, az, ami nekem jó, a jogaimat én határozom meg, és csak annak az életnek van értelme, amit én akarok élni." A továbbiakban egyaránt elítélte a szabadpiaci gazdálkodás és a fogyasztói társadalom negatívumait. Szerinte a legnagyobb veszély, hogy korunkban sokan gondolják úgy: Az Istenhit az egyéni szabadság bizonyos fokú korlátozása.

Ami különös e beszédben, hogy a felvetett problémákra nem kínált megoldást. Cormac Murphy-O'Connor ismert arról, hogy nem a közhelyek embere. És az egyházban sajnos, sokszor közhelyek következnek ehhez hasonló, egyáltalán nem indokolatlan sirámok után. El kell gondolkodnunk, hogyan közvetíthető a másfelé fordult tömegek felé a vallás esszenciális értelme. Talán új prófétákra van szükség, oldottabb hangra és arra, hogy az egyház visszaszerezze szerepét a pszichoterapistáktól az emberiség lelki nyugalmának helyreállításában.

Itt tartottam Londoni levelem megírásában, amikor a World Trade Center száztíz méter magas tornyaiba (melyeknek a tetején évekkel ezelőtt magam is jártam, és letekintve megszédültem a kilométeres magasságtól) becsapódtak az öngyilkos iszlám pilóták által vezetett repülőgépek. Amint leomlottak a toronyépületek, nem csak tűzoltók és egyéb mentőosztagok tűntek fel a romokon, hanem a tévéfelvételek tanúsága szerint papok is, stólával a nyakukban. A new yorki tűzoltók tábori főlelkésze a helyszínen vesztette életét, miközben utolsó kenetet adott fel egy haldoklónak.

A rettenetes katasztrófa sokkja következtében hirtelen a hedonista üzletemberek, a fiatalok számára is fontos lett az egyház, az, amit az Isteni gondviselés az aggódóknak, a menedéket keresőknek nyújtani tud. A bajbajutott ember keresi az Istent. Ha a bíboros szerint a mai társadalomban sokan vélik, hogy „az a jó, ami nekem jó", az új évszázad kezdetén is fény derülhet az igazságra, miszerint a keresztény moralitás lehet ez az önként választott „jó", a lelki megnyugvás forrása..

Sárközi Mátyás

A TERROR ŐRÜLETE

Ezzel a szalagcímmel jelent meg az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja az Amerikát s az egész emberiséget ért példátlan terrortámadás másnapján. Ugyanezen a napon, tehát szeptember 12-én, az általános kihallgatáson, a Szent Péter téren így szólt a pápa az összesereglett hívekhez: „Nem kezdhetném el a mai napon az általános kihallgatást anélkül, hogy ne fejezzem ki mély fájdalmamat a terrorista cselekvények miatt, amelyek tegnap vérrel áztatták Amerikát, több ezer halottat és sebesülést okozva. E mérhetetlen borzalom mélységes nyugtalansággal tölt el valamennyiünket. Az emberiség tegnap történelmének sötét napját élte át, rettenetes kihívást az ember méltósága ellen. De a hit segítségünkre siet még azokban a pillanatokban is, amikor minden szó hiábavalónak tűnhet. Még ha most a sötétség erői tűnnek is győztesnek, a hívő ember tudja, hogy az utolsó szó nem a rossz és a halál szava. Erre épül a keresztény reménység: ebből merít erőt imádságos bizodalmunk" – mondotta többek közt a Szentatya.

Az általános kihallgatás nem a megszokott módon és légkörben zajlott le. Nem volt taps, annál több imádság. Hat különböző nyelven mondták el a könyörgéseket a megbékélésért, a gyűlöleten való felülemelkedésért, a halottakért és a sebesültek hozzátatozóikért.

(Osservatore Romano)

A SÁTÁNI ERŐKET ELSEPRI A SZERETET

A békefenntartó, katonai beavatkozások, különösen a Balkánon, arról tanúskodnak, hogy az ártatlanok és a védtelenek megmentése érdekében, néha még a legnagyobb igyekezet ellenére sem lehet elkerülni az erőszak alkalmazását, mégha ez csakis ultima ratio lehet. A tapasztalatok mégis azt mutatják, hogy minden erőszak újabb erőszakot vált ki. Nagy dilemma! Ördögi kör. Ismerős Jézus kijelentése is: Aki kardot ránt, kard által vész el – Mt 26, 52.

2001. szeptember 11-én a világtörténelem egyik legsötétebb eseményét éltük át: őrült terroristák iszonyatos támadását az emberi méltóság ellen. Ez a terror most elsősorban az Egyesült Államokat sújtotta: a repülőszerencsétlenségek áldozatait és ezek hozzátartozóit, New York és Washington lakosságát, a World Trade Center és a Pentagon dolgozóit, de velük együtt rémületbe ejtette az egész emberiséget. A TV segítségével szemtanúi lehettünk a borzalmas katasztrófának: a terroristák által eltérített, bombaként használt utasszállító repülőgépek önpusztító támadásának, összeütközésének a két hatalmas világhírű torony-épülettel, amely összeomolva pillanatok alatt maga alá temetett és sírba vitt több ezer embert. A sebesültek és halottak száma máig sem ismerős. Láttuk az emberi gonoszság borzalmas művét. A sátáni erők iszonyatos bűncselekménye megrázkódtatta az egész emberiséget, egy háború rémületes borzalmaival, a világ apokaliptikus pusztulásával fenyegette meg az emberiséget.

A romokban pusztult emberi áldozatok és az ártatlanok szenvedése világszerte együttérzést váltott ki. Az amerikai követségek előtt sokan lerakták az együttérzés és a kegyelet virágait, gyertyákat gyújtottak vagy szolidaritási tüntetéseket szerveztek. Többfelé szolidaritási munkaszünetet tartottak, a templomokban harangoztak és istentiszteletekre siettek az együtt érző emberek. Imádságos lélekkel emlékeztek a borzalmas eseményre: a halottakra, a sebesültekre, hozzátartozóikra, a rendőrökre és a mentőkre, a sok-sok szenvedőre és a mentési munkálatokban résztvevő, segítőkész emberekre. Mi is közéjük tartozunk.

Az áldozatokra emlékezünk. Együttérzünk. Emlékezünk és emlékeztetünk a gonoszság művére. Imádkozunk és hiszünk a jó győzelmében. A romok fölé felállítjuk a keresztet és feltekintünk arra, Aki rajta függött: Jézus Krisztusra, a világ megváltójára, a világ világosságára. Hisszük, hogy a sátáni erőket elsepri a szeretet, általa van jövő, új kikelet, megteremtjük a béke feltételeit, eltávolítjuk *„az emberi történelem oly sok korszakát átvérző vallásháborúk rettenetes kísértetét"*, az egyetlen Isten neve egyre inkább a béke nevévé és a béke parancsává válik. A párbeszéd és a szeretet az egyetlen út, amelyen minden nép egymásra talál és Isten előtt hazatalál a világ népeinek egyetlen családi közösségébe.

Cserháti Ferenc

KIS HÍREK

Millenniumi arany emlékérem. A Magyar Nemzeti Bank a millenniumi év alkalmából Szent István tiszteletére százezer forint névértékű emlékérmet bocsátott ki augusztus 20-án. A 986 ezrelék finomságú aranyból vert érméből összesen 3000 darab készült. Az érme előlapján az angyalos magyar címer, a hátlapon Szent István ülő alakja látható.

Az Erdélyi Magyar Egyetem. Úgy látszik hamarosan megnyithatja kapuit az Erdélyi Magyar Egyetem. Az első három közgazdasági szak Csíkszerdán kezdheti meg működését. Az informatika tanszék előkészítése is folyamatban van Marosvásárhelyen.

Kölcsey-emléktábla Nagykárolyban. A nagykárolyi volt vármegyeház épületének falán augusztus 8-án Kölcsey-emléktáblát helyeztek el. A Himnusz szerzője 1829 és 1832 között Szatmár vármegye aljegyzője majd főjegyzőjeként a most megjelölt épületében dolgozott. *MK*

Madridi levél

Évforduló

Október 12-én 750 esztendeje fejezte be földi pályafutását Árpádházi Jolánta, – a spanyolok számára Violante de Hungría, – I.Hódító Jakab felesége, Aragónia királynéja. (Egyes forrásokban ugyan október 11-e áll.) Amikor ezek a sorok születnek, a levélírónak még nem sikerült megtudnia, milyen megemlékezések készülnek az évforduló alkalmából az egykori aragón korona országaiban. Aligha feledkezik meg róla azonban a barcelonai Katalán-Magyar Kulturális Egyesület, mely 1989 októberében kétnyelvű emléktáblát helyezett el sírjánál Vallbona de las Monjas ciszterci apácakolostorában, no meg a Castellón tartományi székhelyben működő testület, a Hódítás Lovagjai (Germandat dels Cavallers de la Conquesta), mely minden évben megválasztja egy fiatal lány személyében a helyi ünnepek királynőjét s azt Violante de Hungría címmel tiszteli meg.

Jolánta II. Endre királyunk és Courtenay Jolán lánya, Szent Erzsébet féltestvére volt. 1216-ban született és 1235-ben lett az aragóniai uralkodó felesége a barcelónai székesegyházban, elég „magas korban", hiszen akkor a királyi hercegnőket már 11-12 évvel férjhez szokták adni.

I.Jakab hitvese lenni nem lehetett könnyű feladat. Sokat volt távol, sokat háborúskodott, gyarapította az országot az arabok kárára. De nőket is hódított, „sok asszony szeretője" volt egy előző, rosszul sikerült házasság tapasztalataival. Violante életében három törvénytelen fia is született megannyi anyától. Maga Jolánta négy fiút és négy lányt adott neki. (Akik tíz gyermekről beszélnek, valószínűleg beleszámítanak halva születetteket.)

A régebbi spanyol történetírók Jolántát elég keményen ítélték meg: szemére vetették, hogy minden fiának koronát akart biztosítani, amit csak az ország feldarabolásával lehetett volna elérni, s számolni kellett a király elsőszülöttjével, Kasztíliai Leonóra fiával is. Így más-más ura lett volna a szoros értelemben vett Aragóniának, Katalóniának, az újonnan meghódított Valenciának és a Baleári szigeteknek, továbbá Montpelliernek és a többi délfrancia birtoknak. Az elsőszülött Alfonz és a legkisebb fiú, Ferdinánd halála, meg Sancho egyházi pályára lépése azonban egyszerűsítette a helyzetet. (Az utóbbi toledói érsek lett, de csatatéren vesztette életét.) Végül Jolánta legidősebb fia, Péter örökölte a koronát és csak Jakab vált külön a Baleári szigetekkel és a délfrancia területekkel. A lányok közül Violante kasztíliai, Isabel (Erzsébet) pedig francia királyné lett. Sancha viszont kolostorba vonult s ma anyja mellett nyugszik.

Az öröklés kérdésétől eltekintve Jolánta nagy érdemeket szerzett magának a kormányzásban, többször közvetítőként szolgált a király és a nagyurak közti ellentétekben, egyes birtokokért folyó vitákban, s az I.Jakab és Péter portugál infáns közti vetélkedésben szerepe volt abban, hogy Castellón városát a hegyekből a tengerparti síkságra helyezzék át. Úgy tudják, hamar megtanulta a katalán nyelvet, ami megkönnyítette az alattvalókkal való érintkezést, urával azonban rendszerint latinul beszélt.

Jolánta fiatalon halt meg, alig 35 évesen 1251-ben. Végrendeletében kívánta, hogy

(Folytatás a 4. oldalon!)

DR.MEHRLE TAMÁS OP (Friebourg)

A katolikus Egyház egyetemesen üdvözítő voltáról

Kedves olvasóink kétségtelenül már olvastak vagy hallottak e markáns és sokat vitatott dokumentumról. Egyesek talán azt mondják: persze, hogy olvastunk róla, de talán épp ezért fölösleges e témát most az ÉLETÜNK hasábjain is feszegetni. Ennek ellenére azt gondolom, hogy maga a tény, hogy nem egészen egy éven belül a *„Dominus Jesus”* megjelenése után, ennyi elitélő nyilatkozat jelent meg, szükségessé teszi, hogy olvasóink a dokumentumról közelebbi tájékoztatást nyerjenek. Sokan talán helyteleníteni fogják eljárásomat, de magam részéről kötelességemnek tartom, hogy a pápa példáját követve, aki elsőnek írta alá e nyilatkozatot, én is mindenkinek a *„Dominus Jésus”* olvasását és elfogadását ajánljam. Ezt nem a vita kedvéért teszem, hanem egyszerűen azért, mert a dokumentumot igaznak tartom.

A pápai körirat egyik német kiadása Scheffczyk professzor – akit közben bíborossá neveztek ki – bevezető sorai kíséretében jelent meg. A bíboros helyesen jegyzi meg, hogy már a dokumentum címe is megjelöli a vatikáni irat célkitűzését: a pápa a krisztusi Egyház valamint Jézusnak egyedüliségét akarja bemutatni azokkal szemben, akik a mai kor relativizmusának és vallási pluralizmusának engedve, Jézust vagy a katolikus Egyházat egyszerűen a többi vallásalapítók és felekezetek szintjére helyezik. Mivel ez a katolikus Egyháznak az önmagáról alkotott mindenkori felfogásával ellenkezik, a pápa Krisztustól kapott küldetése alapján szükségesnek tartja óvó szavát felemelni, hogy az Egyház évezredes hitét mentse és biztosítsa. Ez teszi érthetővé, hogy a dokumentum miért idézi már a bevezetésben a szentmise Crédóját és utána is többször a Niceai, Lateráni, Trienti és egyéb Zsinatok hitdöntéseire hivatkozik. Ez nem annyit jelent, hogy csak egyszerűen ismétli az Egyház évszázados, sőt évezredes hitét, hisz a jelenkor tévedéseire reflektálva új meglátásokkal is gazdagítja és így a támadások közepette a hivők hitbiztonságát növeli és erősíti. A „Dominus Jésus” nemcsak hogy nem akarja a felekezetközti dialógust meggátolni, hanem kifejezetten megkönnyíteni óhajtja. A párbeszéd – mondja – nem helyettesítheti ugyan a hithirdetést, de mégis a hithirdetéshez tartozik, amennyiben a hit elmélyítését megkönnyíti, a vallások és felekezetek közti megértésre és így kölcsönös lelki gazdagodásra is vezet. De a dialógusnak az igazság iránti engedelmesség s a kölcsönös szabadság tiszteletben tartásának a szellemében kell történnie.

A pápai körlevél véleményem szerint megérdemelte volna, hogy a dokumentum ellenfelei is komoly teológiai állásfoglalás keretében válaszoljanak. Ehelyett egyes felekezetek képviselői inkább csak sértődöttségüknek adtak kifejezést és az ökumenizmus szükségességét hangoztatták. Az ökumenizmust mi is pártoljuk, de hitünk igazságát és sértetlenségét fontosabbnak tartjuk. Az ökumenizmus célkitűzésének a határait előbb meg is kellene szabni és nem bármilyen effajta elképzelést alapdogmának tekinteni.

Minden teológiai vitának a kiindulópontja a két fél tényleges hitfelfogásának az ismertetése. A „Dominus Jesus” a katolikus részről egy párbeszéd józanul várható célkitűzés keretében történik. A „Dominus Jésus” ellenfelei azt a hibát követik el, hogy utópisztikusan értelmezett ökumenizmusból azt a célt melyre ők törekednek, a vita kiindulópontjának akarják tekinteni és ha tudomásul veszik, hogy a másik félnek nem ez a felfogása, akkor sértve érzik magukat. Talán attól is tartanak, hogy a dokumentum elfogadásával az ökumenizmus ügyét előző, szerintük elavult álláspontjára vetjük vissza. Ez egyszerűen nem igaz, mert egyes „haladó katolikus teológus vagy zsurnaliszta igazat adott is a dokumentum ellenfeleinek, az még nem jelenti az Egyház állásfoglalását. Az elégedetlenkedőknek tehát önmaguk elhamarkodott felfogásának kell betudniuk sértődékeny kiábrándulásukat.

A dokumentum ellenfeleinek a gyors negatív reakciója szinte arra enged következtetni – írja Scheffczyk bíboros – hogy a vatikáni irattal beható tárgyilagossággal nem is foglalkoztak. Szinte azt kellene feltételeznünk, hogy a pápai irat már elkésve jelent meg. De ezt még sem szabad gondolnunk, mert meggyőződésünk, hogy a Lélek ereje hatja át a nyilatkozatot és a hit igazságának értelemmel, szívvel hirdetett tanúságtétele sohasem érkezik elkésve.

Folytatás következik!

FIATALOKNAK

Mindenszentek ünnepén olvassuk a Jelenések könyvéből:

„Ezután akkora sereget láttam, hogy meg sem lehetett számolni. Minden nemzetből...” (Jel 7,9)

Ők elérték céljukat. Ott állnak a Bárány előtt fehér, az üdvözültek tiszta ruhájában. Rájuk emlékezünk ezen az ünnepen. Azokról, akiket névről ismerünk, de azokról az ismeretlen, névtelen szentekről is, akik csendesen, rejtetten járták életük útját. Hívő lélekkel, de néha kételkedve, bátran, de néha megfélemlítve, szeretettel, de nagyon sokszor a mulasztás, a tartozás érzésével a szívükben.

Hisszük, hogy ők is „tisztára mosták ruhájukat a Bárány vérében”, helytállással, kötelességeik hűséges teljesítésével.

Szentek, minden nemzetből, népből és nyelvből. Ismeretlen szentek, akik úgy éltek, hogy a földi élet minden lehetséges kudarcából sikert tudtak kovácsolni. Erős hittel, a fel nem adás szilárd reményével, kitartóan. Az ő szívük mélyén mindig ott élt a vágy a szépség, a tökéletes jóság után. Botladozva ugyan, de mindig szem előtt tartva az örök célt, újra és újra nekivágva. Ők itt éltek, s ma is nagyon sokan itt élnek, ha észrevétlenül is közöttünk. Róluk ezt írhatnám: Felületes volt, még bevásárolni sem tudott tisztességesen. Mindig másokon járt az esze. Idegeneknek osztogatta pénzét... Ingyen dolgozott, de ő mindig csak azt mondta, segítettem... Felnevelt két gyermeket, kenyeret adott a kezükbe. Amikor meghalt, nem volt ugyan semmije, de az emberek mégis tudták: igaz ember volt.

Pál atya

Madridi levél

Évforduló

(Folytatás a 3. oldalról)

Vallbona monostorában temessék el, s nagylelkűen emlékezett meg magyar honfitársairól, akik őt spanyol földre kísérték s ott letelepedtek. Ma úgy idézzük, mint a spanyolmagyar kapcsolatok egyik legnagyobb alakját, Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletének spanyolországi terjesztőjét és Portugáliai Szent Erzsébet nagyanyját.

Rónai Zoltán

A CSEND SZIGETE

Egy különös meditációs intézmény a Csendes óceán partján

Eredetileg a híres Los–Angeles-i vízeséseket akartuk megnézni. Gyakran kiránduló barátainktól hallottunk róluk. Előszedtük a térképet és elindultunk a tengerpart menti, nagy forgalmú, 1-es úton. Kíváncsiak voltunk a csak kevesek által ismert nevezetességekre. De szerencsére nem csak a térkép volt velünk, józan eszünket sem felejtettük otthon. Idejében beláttuk, hogy eső után nem ajánlatos az elhagyott hegyi ösvényen, síkos köveken ugrálva megközelíteni a vízeséseket. Hirtelen irányt változtatva bekanyarodtunk a hosszú Sunset Boulvardnak arra a szakaszára, amit a kíváncsiak nem keresnek fel, hiszen *„ott nincs mit nézni”*. Mi azonban többet tudtunk és a kanyargós útról behajtottunk *„A csend szigete”*, parkolóhelyére, eltéve a vízeséseket más időkre.

„A csend szigete”-ként adtam neki ezt a nevet. Los Angelesben, a világhírű forgalmas, zajos Sunset Boulvard és a Csendes-óceán között elterülő öt hektárnyi területen fekszik. Közepét a természetes forrásból táplált kis tó képezi. Tükröződnek benne a rá, vagy köréje állított épületek. *„Tengerszem”*-nek is nevezhetem a sötét zöld tavat, mert azt a hatást kelti a körülötte magasodó hegyek közé beékelődve. Nyugati részén mesterséges sziget. Vándormadarak pihennek rajta és otthona a tavon méltóságteljesen úszó hattyúknak, a vidáman lubickoló vadkacsáknak. Féltik a csendet a meditációnak ebben a központjában, amit a 20. századi hindu bölcs, Paramahansa Yogananda épített jó ötven évvel ezelőtt.

Yogananda fiatalon hagyta el Indiát. 1920-ban jött először az Egyesült Államokba, egy Bostonban megrendezett, nemzetközi spirituális konferenciára. Röviddel ezután megalapította a *Self-Realization Fellowship* meditációs közösséget, amelynek intézete San Diegotól északra, a Csendes-óceán partján fekvő, akkor még apró településen, *Encinitas*-ban áll. Ez az intézet mindenki előtt nyitva van. S hogy valóban minden csöndet, nyugalmat, a befelé fordulásra alkalmas helyet keresőt szívesen látnak- hirdeti a gyalogösvény kezdeténél felállított, az öt világvallást jelképező emlékmű. Egyiken a kereszt, másikon a Dávid csillag, mellettük a buddhizmus, az iszlám és a hinduizmus emblémái. A tó egyik oldalán egy 16. századbeli holland szélmalom hű utánzata. A háromemeletes kis épület földszintjén kápolna, szobáiban vendégeket helyeznek el.

Gondosan ápolt ösvényen, virágzó bokrok, hatalmas fák árnyékában jutunk el a kétemeletes lakóhajóhoz. A tó túlsó oldalán fehér, életnagyságú Krisztus-szobor. (Éjszakára megvilágítják.) A szobor alatti vízesés belevész a kis *„tengerszem”*-be.

A *„tengerszem”* körüli rész felett a hegyen hatalmas tudományos és meditációs központot építették 1996-ban. A hegy tetején pazar helyet találtak az impozáns épületegyüttesnek: egyik oldalán, a mélyben, a sűrű erdővel, papirusszal, bougainvilleával, pálmákkal, virágzó bokrokkal, tavon himbálódzó tavirózsákkal a *„Csend szigete”*, míg nyugat felé, a keskeny, de forgalmas, *„nyüzsgő”* tengerparti rész fölött eltekintve a Csendes-óceán végtelenje. Egymástól csak egy kőhajításnyira két ennyire ellentétes világ.

Hogy a *„másikat”* se hagyjuk ki, na meg a *„szellem”*-nek adózva alaposan megéheztünk, elindultunk, hogy az óceán partján megfelelő éttermet találjunk.

Már délután két óra volt, de még mindig várnunk kellett az „asztalunk”-ra, mivel kintire vágytunk, hogy lássuk a tengert. A fejünk felett sirályok cikáztak és (lehet) bosszantotta őket, hogy a kifeszített, alig látható vékony huzalok miatt nem tudtak lecsapni a gyanútlanul ebédelők tányérjára...A széltől védő üvegfal mellett végre megüresedett egy asztal. S míg a pincér odakísért bennünket – közben elnézést kérve a várakozásért – figyelmeztetett a parttól talán 100 méterre elhúzó delfinek csoportjára. Éhségről, étlapról megfeledkezve már csak a delfinek észak felé tartó csapatát figyeltük: a ficánkoló, játszadozó, fel-felbukkanó vízi tüneményeket, a szép nap külön ajándékát.

Bitskey Ella (*Sarasota, Fl. USA)*

Kis Hírek

Ifjúsági világtalálkozó 2004-ben

2004 augusztus 12-15-én Kölnben és környékén rendezik meg az ifjúság világtalálkozóját, közölte a német püspöki konferencia. Mintegy 600 ezer résztvevőre számítanak százhatvan országból. A német ifjúsági lelkipásztorok munkaközösségének vezetője, Paul Hüster szerint nemcsak közösségi liturgikus ünnep lesz, de katekézis, színház, zene, a katolikus fiatalok hitünnepe. Jövőre Toronto ad helyet az ifjúsági világtalálkozónak. (*Kathpress)*

Boszniai menekültek

Ugyancsak a Kathpress hírügynökség jelenti, hogy Banja Luka katolikus püspöke, *Franjo Komarica* felpanaszolta a CNS amerikai katolikus hírügynökségnek adott nyilatkozatában, hogy Bosznia-Hercegovinában nem hajtották végre a korábbi megállapodást. A hazájukban nem engedik letelepedni a boszniai szerb köztársaságban. A boszniai háború vége óta még mindig nem térhetett haza 68 ezer horvát menekült. *MK*

Konrád Györgyöt másodszor is megválasztották a Berlin-Brandenburgi Művészeti Akadémia elnökévé – ellenjelölt nélkül. Megbízatása három évre szól. Az intézmény a kormányzat mellett tanácsadó szerepet tölt be irodalmi, színházi, zenei, képzőművészeti, film kérdésekben. (*Nem tudok elég jól németül!* – mondta Konrád egy interjúban!) ■

NÉHA VILLÁMLIK

Az ablakom alatt már
Nem szólnak víg zenék,
A nap lehunyta lassan
Roppant arany szemét.

Villámlik néha-néha,
Az este csupa fenség.
Jön-jön felém a másik
Villámló végtelenség.

Mint útrakész zarándok
Beburkolózom állig
És nézem, hogy a távol
Hogyan villámlik.

Harsányi Lajos (1882-1959)

KIK VOLTAK ÉS MIT AKARTAK ?

Emlékek a román rémuralom idejéből

2. rész

Egy másik cellatársam, Unanian Traian a román királyi titkosrendőrség (Serviciul Secret de Informatii – S.S.I.) magas rangú tisztje volt – ő is részt vett az erdélyi Rongyos Gárda nevű mozgalom tagjainak vallatásán. Ismert minden jelentős magyar és német személyt Erdélyből. 1945 után az S.S.I.-t felhasználták az új Securitate kiképzésében, majd 1950-ben, *„a mór megtette a kötelességét, a mór mehet”* – alapon az egész királyi kémelhárítás volt tagjait egyetlen éjszaka folyamán letartóztatták és *„érdemeitől függetlenül”* a fogarasi várba zárták. Öt év elteltével szétosztották őket a tartományi Securitate börtönökbe, majd újravallatás után legtöbbjüket elítélték annyira, mint amennyit már leültek...

A francia műveltségű tiszttel együtt töltött 4 hónap a cellában érdekes volt.

Unanian Traian végtelenül gyűlölte az új rendszert – 65 évesen már leszámolt életével és betegesen, összetörve várta az ítéletet. Ezért is mert mesélni, sőt nekem még jó tanácsokat is adott. Habár a cellák még nem voltak lemikrofonozva, a kényesebb témáknál mégis intettünk egymásnak, majd felálltunk és egymással szembenállva suttogva beszélgettünk. Ha az altiszt a cellaajtó ablakocskáját kinyitotta, rögtön hozzákezdtünk sétálni.

Elmondok egy ilyen beszélgetést. Azt kérdeztem tőle: *„Mondja, mit csináljak, hogy viselkedjek, ha netalán kikerülnék?”* Ő így felelt: *„Ne fogadj el tőlük semmit, mert ha adnak valamit, azt csúnyán el is veszik valamikor. Ne általad magad, te ameddig a kommunista rendszer fennáll, „megtűrt személy”* leszel. Ha valamivé ki akarnak nevezni, vagy pedig elő akarnak léptetni, annak nagy lesz az ára. Felhasználnak tanúnak más politikai foglyok elítélésében, azután pedig majd megölnek. Ha bántanak, mindig lefelé eredj a ranglétrán, az megzavarja őket. Az új munkásvezetőség nem tudja elképzelni, hogy valaki egyetemi diplomával a zsebében egyszerű munkás is lehet – ők ezt látják a legnagyobb megaláztatásnak”.

Ősz elején a Sekuritate elköltözött új épületébe, a volt II. magyar hadsereg, hadtestparancsnokságának, Árpád utcai székházába, amit 1941-42-ben építettek. Itt a cellák nagyobbak voltak, három, egyszerű, nem-emeletes vaságy fért el bennük. Az átalakítás miatt a beton még nedves volt, ami a nyári szandálban megviselte a lábam.

Nem volt annyi letartóztatott. 1955 késő őszét írjuk, vajon mi történhetett odakint, hogy kevesebben vagyunk? Egy éjszaka nagy verésre, visításokra ébredünk fel. Másnap, a kihallgatásom idején puskasortüzeket hallok. A tiszt az ablakhoz megy, pisztollyal a kezében, majd megjegyzi: Így járnak azok, akik ki akarták siklatni a kongresszusra menő vonatot és akik szekuritatés tisztre emelik a kezüket.

A folyosón, az illemhelyre, az emeleten a vallatásra egy őrmester kísért. Rajtunk közben sötét szemüveg volt, hogy ne lássuk, mi történik körülöttünk. Ha magas rangú tiszt jött szembe, az őrmester a fal felé fordított és ránkszólt: *„Ne mozdulj”*. Egy ilyen alkalommal, ahogy elfordított, véletlenül elmozdította szemüvegemet a kezével. Én, kihasználva a helyzetet, oldalt néztem és láttam, hogy három fiatal ferencrendi szerzetes jön velem szembe, szemüveg nélkül, nevetgélve. Az őrmester erre oldalba vert, hogy nézzek a fal felé... A vallató szobában, szemben az ajtóval volt egy nagy világos ablak, alatta íróasztal és szék, ahol a vallató tiszt ült. Tőle vagy négy méterre, a sarokban egy kis asztal a rab számára, aki itt már csak egy számként szerepel. Egyszer csak megszólalt a csengő, mire a tiszt felállt és kiment az ajtón, majd pár perc múlva visszajött, mondván: *„Hallom, hogy látta a ferencrendieket. Ők a mi barátaink”*. Kérdően nézett rám, válaszra várt, de én nem mondtam semmit, tudva aszt, hogy a szerzetes rendeket feloszlatták.

Miután levittek a pincébe, megkérdeztem Unanian Traiant, hogy mit tud a ferencesekről. Csak annyit mondott: *„Azok valószínűleg mind szekus tisztek. Sok esetben ők vernek egyes rabokat”*. Érdekességként megemlíthetem, hogy a vallatásoknál azzal is szerencsém volt, hogy én már akkor jobban tudtam románul, mint a vallató tiszt, egy fiatal magyar hadnagy – így legtöbbször volt időm gondolkozni a válaszokon.

Egyik kihallgatásomon nemcsak a fiatal hadnagy, hanem egy őrnagy és egy civil ruhás személy – akivel az őrnagy oroszul beszélt, foglalkozott velem. *„A ti összeesküvésetek elér a volt vatikáni követségig is, akárcsak a Godó Mihályé is. Különben ő is itt van”*. Az én válaszom a mondat második részére az volt, hogy *„nem hiszem”*. Erre az őrnagy odasúg valamit a fiatal hadnagynak, mire az kisomfordál az ajtón, majd rövid idő múlva visszajön, újból tanakodnak az őrnaggyal, újra kimegy és pár perc múlva elővezeti a sötét szemüveget viselő *P. Godó Mihályt.* Gyűrött nadrágjában, fáradtan állt előttem, közömbösen, mint aki ezt a bánásmódot már rég megszokta és beletörődött. Meghatódva néztem a rég nem látott és a számomra már akkor is mártír szerzetest, addig míg sántító léptekkel elvezették. Mint utólag hallottam, a verések közepette a pribékek eltörték a lábát...

Néhány nap múlva én voltam hasonló szembesítési jelenetnek az alanya...

Karácsony éjszakáján, úgy este tíz óra körül, benyit az őrmester a cellába, majd elvezet egy kis helységbe, ahol két kicsi fülke van a pince ablaka alatt. Nem lehetett benne sem állni, sem ülni, de az utca zaját egészen jól ki lehetett venni – az emberek ekkor mentek az éjféli misére. Az ünnepi hangulaton és saját helyzetemen egy pillanatig elkomorodtam. Vajon mi lesz a sorsom? Istenem, vajon kibírom a nehéz időket?

Leitner Ferenc (Fürth/Bayern)

3. befejező rész a következő számban!

SZENT DONÁT*

A dombokon a szőlő zöldarany már.
Oly kék a köd, akár a szilva hamva.
Az őszi égről csillag hull rohanva.
Szüretre készülődik gazda, kalmár.

Csikordul jókorát a pince zárja.
Nagy zűrzavarban áll az udvar-színtér.
Hordót gurít, puttonyt javít a pintér,
S a régi dongát új abroncsba zárja.

S hadak sorjázzák már az őszi dombot.
Ha tán a gazda nyár szakán borongott,
Most dalra kel, mert színig telt a kádja.

A must pezseg; oly édes, mint a színméz.
Az őszi tájon Szent Donát tekint szét,
S a jó gazdát és új borát megáldja.

Harsányi Lajos (1883 - 1959)

*Szent Donát a a szőllősgazdák védőszentje

Újra van Klebelsberg-szobor Budapesten

Nemrégiben ünnepélyes keretek közt felavatták gróf Klebelsberg Kunó eredetileg 1938-ban felállított s a második világháború végén megsemmisített szobrának felújított változatát a Szent Imre plébánia melletti téren.

Klebelsberg – aki 1922 és 1931 között vallás- és közoktatásügyi miniszter - egész kultúrpolitikáját két alappillérre, a népoktatásra és a tudománypolitikára helyezte. Minisztersége alatt 5 éven belül ötezer modern tanyai iskolát létesített, bevezette a kötelező hatosztályos alapfokú, valamint a négyosztályos polgári iskolát, hogy a széles néptömegek számára általános műveltséget biztosítson. Elévülhetetlen érdeme a Berlini- és Bécsi Collegium Hungaricum és a

A helyreállított márványszobor

Római Magyar Intézet alapítása. Tetteiben két nagy eszme vezérelte: az egyik; csak a művelődés mentheti meg a Trianonban megcsonkított országot, a másik; minél erősebben bekapcsolódni a nyugati eszmei áramlatokba.

Az eredeti fehérmárvány szoborcsoport a második világháború előtt az Erzsébet híd pesti hídfőjénél állt. 1945-ben a Klebelsberget ábrázoló központi alakot az elszabadult politikai indulat rombolta le. *MTI.*

KIS HÍREK

Keresztapaság

Nagy Lajos királyunk kisebbik leányának, Hedvignek a pogány litvánok fejedelmével, Jagelló Lászlóval 1386-ban kötött házasságának előfeltétele volt, hogy a litván fejedelem egész népe keresztény hitre tér. A házasságot megkötötték, a litván fejedelem keresztapja pedig maga a pápa, IX. Bonifác volt.

Több keresztelés mint temetés

A New-York-i Szent István egyházközség aug. 5-én ünnepi szentmisével emlékezett első szent királyunkra. Az ünnepi misét és szentbeszédet *Seregély István* egri érsek mondotta és megáldotta az új hímzett templomi zászlót. A misén részt vettek a környező városok magyar papjai és a helyi angol nyelvű papok; a mise utáni fogadáson a New-York-i magyar protestáns egyházak lelkészei is jelen voltak.

A New-York-i magyar lelkipásztori szolgálatot jelenleg *Csorba Domonkos* ferences látja el. Beszámolójában ritka örvendetes eseményrol adott hírt: Több magyar nyelvű keresztelésünk van, mint temetésünk. De szép számmal vannak esküvők is.

Angliai Magyar Tükör

Emlékezés a magyar Szabad Európa Rádió indulására

Bizonyára nem én voltam az egyetlen, aki könnyeivel küszködött, amikor október 6-án délben, a München-Bogenhausen-i Szt. György templomban a Szabad Európa Rádió egész napos műsorai megindulásának ötvenedik évfordulóján tartott ökumenikus istentisztelet végén a magyar himnuszt énekeltük. Meghatódottság vett rajtunk erőt. Ami öt évtizeddel ezelőtt a bajor fővárosban elindult, minden túlzás nélkül történelmi jelentőségű volt. Írók, gondolkodók, történészek, publicisták, politikusok állítják: a *Szabad Európa Rádió* tájékoztató munkája nemcsak egy jobbkor reményét táplálta és elviselhetőbbé tette az elnyomást, de nagy mértékben a szabadság visszatérését is előmozdította. Ez foroghatott a megjelent volt munkatársak és – részben német származású – hitvestársaik, mintegy 80-85 emlékező fejében. Nagy részük müncheni lakos, de többen érkeztek külföldről, jó néhányan Magyarországról is. Az utóbbiak a hazába visszatelepedett volt kollégák. Az egyházi szertartást az ökuméne jegyében katolikus részről *Frank Miklós* tb. pápai prelátus, a katolikus műsorok volt szerkesztője, protestáns részről *Lázár Enikő* református lelkésznő végezte. *Frank Miklós* magyarul és németül prédikált. Megemlékezett egy meghalt elődjéről, *Fábián Károly*ról és a nemrégen elhunyt *Lázár Csaba* református lelkészről is.

Az istentisztelet résztvevői utána átvonultak a Magyar Katolikus Misszió közeli házába, az Oberföhringer Strassera, ahol mint házigazda *dr. Cserháti Ferenc* plébános fogadta a közös ebédre érkezőket. Számuk az ebéd megkezdéséig mintegy százra nőtt. A szerény ünnepséget a rendezők nevében *László László*, a magyar rádiólehallgató részleg volt vezetője nyitotta meg. *András Károly*, mint a legrégibb munkatársak egyike, a magyar osztály volt h. igazgatója, majd a központi kutatóosztály vezetője felidézte a new yorki elindulást és egy részleg rövid innsbrucki tevékenységét, majd a müncheni áttelepedést. Jómagam a müncheni kezdeteket elevenítettem fel, adatokkal érzékeltetve a fejlődés irányát és ütemét. *Halász Péter humorral* fűszerezett előadásában nagyrészt az olykor csak kevés figyelemre érdemesített női munkatársak szerepét méltatta. A hivatalos Magyarország képviseletében *Gyarmathy György* professzor, müncheni főkonzul köszöntötte a jubiláló volt rádiósokat, sok szerencsét kívánva további életükben. A felszólalók sorát a Bajor Újságírószövetség képviselője zárta, tolmácsolva a bajorországi kartársak jókívánságait. Talán érdemes megemlíteni, hogy már csak nyolcan lehettek jelen azok közül, akik ötven évvel ezelőtt az első munkatársi gárdához tartoztak. A többiek nem élnek már, vagy távoli országokban laknak.

Az ünnepség hivatalos részét követő ebéden a megjelentek nemcsak *Bayer Oszkár* és segítőtársai magyar konyháját élvezhették, de bő alkalom kínálkozott arra, hogy régen nem látott barátokkal szót váltsanak és hajdani emlékeket idézhessenek fel, a többi között egy háromemeletes bogenhauseni bérház két emeletén eltöltött első félévet, majd több mint négy évtizedet az Angol Parkban épített, akkoriban még tágas rádióházban.

Borbándi Gyula

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését!

Stílvirágok — Gyomnövények

– *„...pilickázott a hó”.* Pilickázni, azaz *bigézni* gyermekjáték. Átvitt értelemben: nem veszi komolyan a dolgot, csak pilinckázik. A hó azonban ilyet nem csinál, hanem *„pilinkél”*, lassan, kerengve, kis pelyhekben szállingózik.

– *„Munkaszünetes nap”* – azaz munkaszüneti, ahogy októberben sincsenek szüretes mulatságok, csak *szüreti* mulatságok.

– Arról kérdez a riporter: honnan jönnek az iskolába a diákok. Ezt így kérdezi: *Mi a beiskolázási körzet?* (Ker. Élet) Eláll a lélegzetem.

– Ezt is egy riporter kérdezi: *„Melyek a témájuk a kiállításujdonságaiknak?”* Persze csak azt szerette volna tudni: Mik a kiállítás ujdonságai? (u.o.)

– Egy hazai menő irdalomtörténésztől: *„A felszabadulás folyamata a költő esetében bezárkózáshoz vezetett”.* (Szabó Lőrincről van szó). Szerintem nem is bezárkózáshoz, hanem zárkához vezetett. T.i. le is tartóztatták,- Ugyanitt: *„a bizakodó nekifutást megakasztják a költő négyszeri őrizetességének megpróbáltatásai.”* –Tehát négyszer is őrizetbe vették!

– „... a rovatban disszonáns, sőt *ellenzékes*-ellenséges *hangú írást* is közöltek.

– *„Árpádházi Szent Erzsébet festménye a mélykuti templomban”.* Nem tudok róla, hogy a mi kis kedves szentünk festett volna. Helyesen: Árpádházi Szent Erzsébet oltárkép a mélykuti templomban. Ez így félreérthetetlen.

– „Széchenyi ugye nem így álmodta meg, hogy Tengerre magyar!” – Tényleg nem így, minthogy ezt *Kossuth* mondta.

– Orvosi jelentés: „Enyhe hőemelkedésen kívül szervezete semmiféle negatív tünetet nem produkált”. Valahol tótágast áll a mondat. A produkálni ige pozitív értelmű. Produkálni a negatívumot??

– A fiatalok egyik kedvenc divatszava a *cool*. Sose lehet tudni: mit jelent. Eredeti jelentése lehűt. Melléknévként hűvösség, hidegvérű, friss, okos, ravasz, menő, belevaló, mikor mi. Ki kell találni.

– Egy arany és egy ezüstérmet szereztek a magyarok az Edmontonban megrendezett *fekvenyomó* világbajnokságon”.-Büszke vagyok erre a nagy magyar sikerre. Csak tudnám: mi az a fekvenyomás? Remélem nem valami illetlenség?

– *„...a gyors, sokkszerű társadalmi átalakulások mindig úgynevezett értékszédülettel járnak”.*– Nemcsak az értékek, ettől én is szédülök.

– „...a silányodás a hallgatók közt *növekvő alapirányzatú*”. Később: „az *értékfogyatékos iskola*” (Vigilia)

– A vallásos élet minősége erősen *„környezetfüggő”* (Kanadai kék újság). U.o. „ háború folyik ahol, különböző felekezetűek *ütköznek.*” Tovább: „Krisztus betért ugyan a vámszedő házába pihenni, de ő *felvállalhatta ezt a koczkázatot”*. Tényleg?

– „A Kálvin téri református templomban *tartott szentmisén...* A *gyászmisén* Hegedűs Loránt *hirdetett igét*. stb. „Vajjon, milyen vallású lehetett a Magyar Nemzet riportere?

– „Egy-két jó szóval mindig *le sikerült* a kutyákat csendesítenem”.- Hát ez nagyon *lesikerült* mondat lett!

– „Valaki lefordította a hajdani királyné, a *magyarok Sziszijének* németül írt verseit” De a magyaroknak sohasem volt Sziszijük, a német Sissi, Sisy, Sissy nekünk csak Erzsébet királyné maradt.

-sijó-

Vers

Sár és virág, kavargó semmiség,
de hirtelen, mint villám, hogyha lobban –
két sor között - kinyíl nekünk az Ég.

Kosztolányi Dezső (1885-1926)

Két Kulturális Társaság jubileuma Nyugaton

50 éves az Angol-Magyar Társaság

1951 tavaszán, tehát ötven éve alapította meg Magyarország nagy barátja, *C. A.Macartney*, az oxfordi All Souls College professzora az Angol-Magyar Társaságot, a British-Hungarian Fellowship-et. A Társaság céljának tekinti a két nép közötti kulturális és személyes kapcsolatok építését, függetlenül attól, hogy Magyarország akkor a Szovjet gyarmatbirodalom része volt. Elkezdődtek hamarosan a rendszeres előadások, olyan kiváló írók szólaltak meg, mint *Szabó Zoltán* vagy *Cs. Szabó László*, angol nyelven meg többek közt a politológus-történész *Hugh Seton-Watson* és a legendás *George Cusing* professzor, aki Macartney halála után a Fellowship elnöke lett. Őt követte az elnökségben Péter László történész-professzor. Ő tartotta a Baráti Társaság múltját ismertető beszédet az ünnepi fogadáson. Először fordult elő, hogy a Társaság a Magyar Nagykövetségen rendezhetett fogadást. *Szentiványi Gábor* nagykövet átengedte a diplomáciai képviselet szalonját, gondoskodott italokról, hideg és meleg ételekről, magyaros rétesről.

Első ízben került sor a Fellowship „Cashing-díja” átadására is. A díjazott költőt és műfordítót, *George Szirtes*t a magyar irodalom angliai megismertetése terén kifejtett munkásságáért honorálták. A jubiláló Társaságot levélben üdvözölte *Rockenbauer Zoltán,* a Magyar Nemzeti Kulturális Örökség minisztere.

(*S. M. Angliai Magyar Tükör*)

A negyedszázados svájci SMIKK

1976 februárjában egy kis zürichi csoport, élén *B. Szabó Péter*rel, megalakította a Svájci Magyar Irodalom és Könyvbarátok Körét, amely SMIKK néven vált később közismertté. Kezdetben csak szórványos irodalmi előadásokra került sor, de csakhamar rendszeressé válva megszületett belőle a Lugánói Tanulmányi Napok intézménye. *Bozsóki János* javaslatára a Lugánóban élő Saáry Éva költő, festő- és fotóművészt választották meg elnöknek. A SMIKK irányelvei: 1956 szellemének ébrentartása, magas szellemi nívó, pártpolitikától mentes, a demokratikus elveknek megfelelő magatartás a tagok és előadók részéről.

Az első tanulmányi napok témája úgyszólván magától adódott, a közeli Ascónában élt és meghalt nagy vallásfilozófus, *Kerényi Károly* munkásságának bemutatása „Kerényi Károly a humanizmus” címen. Ettől kezdve közel 25 éven át mindig október végén tartották meg a Tanulmányi Napokat magyar irodalmi és történelmi témákról, az otthoni mereven pártpolitikai beállítások, nézetek, hamisítások helyretételével. Néhány tájékoztató cím: Kulturális életünk fejlődése a II. világháború után otthon, nyugaton, kissebségben; 1956: A befejezetlen Forradalom; Erővonalak a két háború közötti szellemi életben (A Horty-korszak újraértékelése); Három évtized határokon innen és túl; Az ezredforduló küszöbén (Pillantás a jövőbe); Szűkülő vagy tágló horizontok a megváltozott helyzetben; A demokrácia iskolája stb. Az előadók közül említsük meg azokat, akik többször is szerepeltek: *Bogyay Tamás, Borbándi Gyula, Dénes Tibor, Cs.Szabó László, Szabó Zoltán, Határ Győző, Fejtő Ferenc, Ferdinandy Mihály, Csernohorszky Vilmos, Gosztonyi Péter, Sárközi Mátyás, Szamosi József, Kabdebó Tamás, Sánta-Pintér Gyula, Vajay Szabolcs*, az otthoniak közül: *László Gyula, Pomogáts Béla, Szíj Rezső*, *Péter László* s mások.

Az előadások anyagának jelentős része könyv formájában is olvasható. Meg kell említeni, hogy az egyesület megtartva a SMIKK rövidítést, Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Körré alakult, hiszen számos kép-és fotó kiállítást is rendeztek. Művészi szempontból legjelentősebb volt az 1981-ben, a Forradalom 25 éves évfordulójára a lugánói Malpensata palotában megnyitott-, és az 1983-ban létrehozott, 32 festőt szerepeltető erdélyi kiállítás.

A SMIKK működése a Nyugaton élő magyarság életének történelmi léptekkel mérve is fel nem becsülhető része. Irattárát, nagy fénykép- és hangarchívumát ma már a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum őrzi .

- Krónikás -

VATIKÁNI VÉLEMÉNY AZ ISZLÁMRÓL

A *Vatikán Hittani Kongregációjának* prefektusa szerint a történelem során folyamatosan változott a kereszténység és az iszlám társadalmi-kulturális formáinak fejlettségi szintje: hol az egyik, hol a másik volt egy adott paillanatban fejlettebb a másiknál. Természetesen nehéz egy kulúrát szembe helyezni egy másikkal. Az első évezred végéig például az iszlám kultúra számos területen előbbre tartott, mint a keresztény, így a matematikában, orvostudományban, az építészetben és a művészetben.

A második évezredben azonban az iszlám kultúrát a hanyatlás bizonyos formái sújtották, miközben a nyugati kultúra erőteljesebb fejlődésnek indult. Atörténelemben jellemzőek az efajta váltakozások. A muzulmánok számára a sors isten által eleve elrendelt, az ember ennek a sorsszerűségnek a hálójában vergődik, Mozgástere erősen korlátozott. A keresztényeknél azonban sokat számít a szabadság fogalma. Isten mindent felölel, meghatározza a történelem menetét, de úgy alkotta meg a világot, hogy abban az embernek legyen mozgástere, döntési szabadsága is. *MTI*

A Vatikáni Rádió magyar adásának új középhullámú sávja

A VR szerződést kötött a Radió Monte Carlóval, ennek jegyében szeptember elsejétől kezdve a monte-carloi rádióantennatelepéről sugározzák a közép-kelet-európai, köztük a magyar adást is a szokásos időben: este 19 óra 10 perckor, ismétlés reggel 5 óra 40 perckor az 1467-es kHZ-én.

A Rádió Monte Carló 1000 kW-os teljesítménye lehetővé teszi, hogy lényegesen jobban, erősebben és tisztábban lehessen fogni a Vatikáni Rádió közép-és kelet-európai programmjainak adásait a középhullámú sávon. A változás nem érinti a rövidhullámú sávokat, ezek változatlan frekvenciákon változatlan teljesítménnyel működnek tovább. A magyar adás ismétlése a Duna TV kora reggeli programmjában is változatlan, tehát a húsz perces adás 5 óra 10 perckor kezdődik.

A Vatikáni Rádió műsorai továbbra is annak székházában, a Via della Conciliazione végén fekvő, *Piazza Pia 3.* szám alatt készülnek. A napi kész programokat játszák át Monacóba, és onnan közvetítik tovább azokat a 300 méter magas óriás antennák révén főként közép- és Kelet Európa országaioba.

VR/MK

Tanulmányi napok Innsbruckban

A KMÉM – Pax Romana rendezésében idén szeptember 27-től 30-ig Tanulmányi Napok voltak „MÁGIA – MISZTÉRIUM” címmel. Az előadások témakörét Gánóczy Sándor így foglalta össze:

„A vallás kétirányú magatartás: emberi mozdulás az isteni valóság felé és isteni „mozdulás” az ember felé. Ennek indoka egyszerre igény természetfeletti erők birtoklására és kívánság isteni adományok befogadására. A kettő nem minden vallásban, illetve vallásosságban van egyensúlyban. Ahol az első uralkodik, mágia és babona törhet az előtérbe. A kereszténység a másodikból, azaz Isten önközléséből, önátadásából, a megtestesülésig menő kegyelméből és az azt befogadó, arra válaszoló hitből indul ki.

Ebbe a dinamikába integrálja azonban az istenkeresés mozzanatait is. Ilyen módon értelmezhető a szentségek – főleg a keresztség és az eucharisztia – lényege. Persze a múlt és a jelen számos példája mutatja, hogy gyakorlatilag mágikus és babonás szokások is belekeveredhetnek a szentségek megünneplésébe. Hogyan lehet és kell ezeket értelmezni? Miként ítéli meg őket a keresztény hittudomány? Hogyan boldogul velük a lelkipásztor? Az analitikus értelmezés kérdéseire keres választ a vallásszociológus, a pszichológus és a parapszichológia szakembere. Az értékelés és megítélés problémái a teológust foglalkoztatják. Nemcsak a katolikust, hanem a protestánst is, hiszen a reformáció nagy részben a *„római”* szentséggyakorlat kritikájából és elvetéséből indult ki.

Ez a felvetés volt az alapja az elhangzott előadásoknak, melyekről a Tanulmányi Napok egyik kedves új vendége – Mészáros Ignác – így írt:

„A magas színvonalú, érdekfeszítő előadásokon a szakemberek meggyőző tudományos hozzáértéssel számoltak be hitünk kifejezéséről, a veszélyekről, tévutakról csakúgy mint a szentségtanról és szentséggyakorlatról.”

Az előadásokat követő megbeszélések a Pax Romanára jellemző megértő hangulatban zajlottak, meghallgatva a néha szöges ellentétben álló nézetek kifejtését. Most is a barátság jegyében zárult az együttlét és a közösen ünnepelt eucharisztia után a jövő évi viszontlátás reményével búcsúztak a vendégek.

Hanák Beatrix (Innsbruck)

Helyreigazítás

Októberi számunk 2. oldalán a „Hibakeresés” alcím alatt a 24. sorban „eseményekkel” helyett „eseményeket” *kell olvasni; az „Életem imája” 3. sorában „titokban” helyett „a* titkokba”*; a következő hasábon alulról a 12. sorban „a szócséplés”* helyett *„nem szócséplés” olvasandó. A cikkíró és olvasóink elnézését kérjük.*

(Szerkesztőség)

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

DÉLFRANCIAORSZÁG

A keresztség szentségében részesültek: Fischnaller Leó, Szabó Klára unokája, Chazay-d'Azergues-ben; **Gedeon Mathild**, Lyonban; **Vendlóczki Péter**, Nimes-ben; **Csaba Anna**, Lyonban; **Robin Amélie**, Elekes Lajos unokája, Arcisse-ben;**Rué Martin**, Szabó Éva unokája, Thoissey-ben; **Papp Jordán**, L'Isle-d'Abeau-ban; **Bencsik Sarah**, Jarniouban; János Léa, Cannes-ban.

Házasságot kötöttek:
Gedeon Loïc és **Desgeorges Julie** Lyonban.

Halottaink:
Nugues-Bourchat Sylvester-né, született Leszkay Alice 101. évében, Nizzában; **János Albert** 65 éves, La Roque-sur-Pernes-ben; **Sziráky Ferenc**, 77 éves, Grenoble-ban; **Márton Annuska**, Soin-i nővér, 82 éves, Lorgues-ban; **Zsombok Erzsébet** Fraval Sergené, 49 éves, Tignieu-ben; **Breich Philippe**, Zsombok Mária fia 25 éves korában autóbalesetben, Le Thor-ban; **Tilistyák Miklósné**, született Leviczky Angela, 62 éves, Hauteville-ben; **Bognár Ferenc**, 74 éves, Chambon-Feugerolles-ban; **Auglan Marcelné**, született Böhm Irén 77 éves, Nimes-ben; **Jánossy Antal** 68 éves, Montpellier-ben. **Nyugodjanak békében és az örök világosság fényeskedjék nekik!**

PARIZS

Hosszú szenvedés után, 2001. október 8-án, a szentségek ismételt felvételével haza tért Teremtőjéhez **dr. bitai Dombora András.** 1924 szeptember 8.-án született Budapesten. 1956-ban Németországba menekült. Bonnban halt meg. Villecerf-ben (Franciaország) lesz örök nyugalomra helyezik Gyászolják felesége Marie-Thérése de Dombora, szül. Ferlin, nővére B^me de Kraý, született Martha Dombora de Bita és fivére Bálint Ordódy de Ordód feleségével, gyermekeivel és unokáival. **Az örök világosság fényeskedjék neki!**

NÉMETORSZÁG

MÜNCHEN

Halottaink: Dr. Siményi Gábor, élete 82. évében hunyt el 2001. augusztus 29-én A Kempten-i Zentralfriedhof-ban helyezték örök nyugalomra; **Wagensommer Rudolf Ferenc**, 74 éves korában elhunyt. Temetése 2001. augusztus 31-én volt Münchenben, az Ostfriedhof-temetőben. **Nyugodjanak Békében!**

STUTTGART

Halottunk: Wagner András, Misszionok Ludwigsburg-I csoportjának képviselője, áldozatos és lelkes összetartója 2001. szeptember 20-án Magyarországon váratlanul elhunyt. Halála nem csak családjának, de misszionok közösségének is veszteség. Emlékét szeretettel őrizzük! **László Géza,** (Geislingen/Esslingeni csoport) tagja, 24 éves korában augusztus 9-én Magyarországon váratlanul elhunyt. Temettük augusztus 24-én volt Kishegyesen. **Adj Uram örök nyugodalmat nekik!**

HIRDETÉSEK

Pécstől 12 km-re, tóközelben, nyugodt környezetben nyaraló eladó. Irányár: DM 40.000. Érdekl.: 004131 791 34 60, mobil: 004179 503 45 12.

HELIOS PANZIÓ BUDAPEST
Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjárattal 15 perc alatt megközelíthető zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit.
H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45
e-mail: roomheli@matavnet.hu
www.heliospanzio.hu

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panziónkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Anyagtórlódás miatt több cikket csak későbbi számainkban hozunk. Cikkíróink megértését kérjük.
A szerkesztőség

KÖNYVESPOLC

FRANCIS JOHNSTON: „A Guadalupei Szűzanya jelenései”, néhány hónapja jelent meg a Magyar Katolikus könyvpiacon.

A közép-amerikai azték kultúra, a vér és csillogás távol esik Európától. A felszínes megítélés sokszor megreked egy évtizedeken át sulykolt sztereotíp felfogásnál: a spanyol Herman Cortés a kereszténység nevében elpusztította és kirabolta a virágzó Azték Birodalmat. Nem kívánjuk szépíteni a valóságot, de a teljes igazsághoz hozzá tartozik az, hogy Cortés 1519. november 8-án ünnepélyes körülmények között találkozott az azték Montezuma császárral. A békésen indult ceremónia azonban bizalmatlanság miatt ellenségeskedéssé, majd nyílt küzdelemmé fajult. A spanyol hadvezér elvesztette katonáinak 75 százalékát, de maradék embereivel és a helyi szövetségesekkel mégis elfoglalta Mexikó várost. Kezdetét vette a hódítás. Az Azték Birodalom hamarosan széthullott. Spanyol közvetítéssel megindult az európai kultúra és a kereszténység térhódítása Közép-Amerikában.

A helyzet megértéséhez tudni kell, hogy az aztékok a sátánimádás szerencsétlen áldozatai voltak. Fő istenként Quetzelcoatl tollas kígyóistent tisztelték. Az istenek jóindulatának megszerzése érdekében az aztékok minden képzeletet felülmúló kegyetlenséggel emberek ezreit áldozták fel. (A kivégzésre szánt gyermekek könnyeitől pl. esőt reméltek.) Egy-egy pogány szentély valóságos vágóhíd volt. A had- és napisten (ez is tollaskígyó isten) tiszteletére emelt templom 1487-es „felszentelése” alkalmával pl. húszezer harcost mészároltak le. A különféle istenek gyakori ünnepei szinte állandósították a legszörnyűbb kegyetlenkedést és a rituális kannibalizmust.

A hódítók első tette a véres kultuszhelyek lerombolása és a katolikus igehirdetés megszervezése volt. 1527-ben már szükséges volt a mexikói püspök kinevezése. Kilencmillió indián megtérítése – figyelembe véve a korabeli viszonyokat – néhány, misszionáriussal azonban kilátástalan feladatnak bizonyult.

Az 1531. december 9-i események viszont eldöntötték Közép- és Dél-Amerika megtérését. Ezen a szombati napon a Tepeyac nevű domb tetején, ahol korábban a Tonantzin, az ezernyi kígyóba öltözött anya-istennő temploma állt, egy szentmisére siető bennszülött indián, Juan Diego találkozott a Szűzanyával. A Szent Szűz a mexikói püspökhöz küldi Diegót azzal a kéréssel, hogy a jelenés helyén építsenek fel templomot. Amint az minden hasonló esetben lenni szokott, az első reagálás a kétkedés. Don Fray Juan de Zumárraga ferences püspök égi jelet kért.

A Jelenés Asszonya egészen rendkívüli jelet adott. December 12-én, az újabb találkozás napján a Szent Szűz arra kéri Juan Diegót, hogy a jelenés helyén szedjen virágokat, s azt vigye el a püspöknek. Diegó felkapaszkodik a dombra, s lélegzetelállítóan szép látvány tárul eléje. Mindenféle nemes virágok – köztük kasztíliai rózsák – tűntek fel teljes díszükben, harmatosan és illatozva a fagyos köves talajon. Az indián óvatosan teleszedte tilmáját virágokkal, majd visszament a várakozó hölgyhöz, aki kezével elrendezte a drága jeleket.

Amikor Juan Diegó a püspök elé jutott, leengedte tilmáját, hogy átadja a kért jeleket. A püspök és vendégei döbbenten meredtek előbb a virágokra, majd Diegó tilmájára. A Szent Szűz ugyanis nem csupán virágokat küldött, hanem önarcképét is. Diegó kötényén ugyanis megjelent egy csodálatos Mária-kép. Ez a kötény, s rajta a kép ma is megvan.

Fracis Johnston 236 oldalon mondja el tudományos igényességgel, mégis lebilincselően az egész eseményt, s a kegykép történetét. A kegykép a 20. század tudósainak is meglepetést tartogatott. Nem csupán azzal, hogy a növényi anyagból készült kötény évszázadokon át megmaradt (az ágáverost húsz év alatt elenyészik). A Szent Szűz pupillájában ugyanis a mikroszkopikus vizsgálatok alkalmával felfedezték a püspök és vendégeinek visszatükröződő arcképét. A felfedezés után Callahan professzor így nyilatkozott: „A kegykép vizsgálata volt életem legmegdöbbentőbb élménye...”

Az események haladtak a maguk útján. A templom felépült, s megkezdődtek a zarándoklatok, s hihetetlen gyors megtérési hullám indult el az amerikai kontinensen, „...a Boldogságos Szent Szűz jelenései... az 'apostolok királynője' volt az, aki az indiánokat a hitre meghívta” – írta P.Anticolli. Magyarán: Közép- és Dél Amerika megtérését a quadalupei Mária jelenéseknek köszönhetjük. Guadalupe a világ legnagyobb kegyhelye. Évente mintegy húszmillió ember látogatja meg. A csodálatos képpel kapcsolatban eddig huszonöt pápa adott ki nyilatkozatot. XIV. Benedek pápa a quadalupei kegytemplomot a Laterani Bazilika rangjára emelte. Elrendelte, hogy Mexikóban december 12-ét mint első osztályú oktávás ünnepet üljék meg, a Guadalupei Szent Szűz, Mexikó első patrónájának és védasszonyának tiszteletére. VI. Pál pápa pedig 1966. március 5-én aranyrózsával tüntette ki a kegyhelyet.

A könyvet Víz László fordította magyarra.

Magyar Lelkiség *(Buenos Aires)*

Ifjúsági találkozó a Magyarok Világparkjában

A nyáron, július 14 és 21 között az elszakított magyar területekről és Európa több országából mintegy 60 fiatal vett részt Ópusztaszer közelében egy táborozáson, amelyet a Magyar Fiatalok Határok Nélkül című alapítvány is támogatott. A résztvevők megismerhették a környék természeti, néprajzi érdekességeit, előadásokat hallgattak a magyar múltról, egész napot töltöttek az Ópusztaszeri Nemzeti Parkban, de nem hiányzott a szórakozás: csónakozás, lovaglás, népdalozás, táncház sem. A tábort meglátogatta fővédnöke, Deutsch Tamás ifjúsági és sportminiszter is. Jövőre a Felvidéken lesz hasonló találkozás.

Információk:
Bajzát Olivér
CH-3098 Köniz (b. Bern)
Tel+Fax: 0041/31 971 49 78.

MAGYAR BÁL

2001. november 10-én:
KLEINGARTENVEREIN VOLKSPARK EV.
46537 Dinslaken, Angstplatz 20
18 óra-i kezdettel!
Tánczene: **„Pacsirta Együttes”**
Magyaros ételek és italok !

Jelentkezés:
Dörr Bernd és Erzsébet:
47259 Duisburg, Dorfstr. 56,
Telefon/fax: 0203/78 45 87 vagy
Ferenz Lázók :
Theresienstr. 7, 46537 Dinslaken.
Telefon: 02064/54 668

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.
A szerkesztőség

Hageni magyar hírek

A hageni *Vadrózsa* népitáncegyüttes egy igen sikeres évadra tekinthet vissza. Elmúlt ősszel a hannoveri *EXPO*-n arattak nagy sikert, majd az őszi-téli kisebb, nagyobb fellépések után idén márciusban a dortmundi *Német–Magyar Baráti Társaságnál* adtak teljes estét betöltő műsort, ahol erdélyi, dunántúli, tiszavidéki táncokat mutattak be eredeti viseletekben a lelkes közönségnek. A műsorban *Münnich Róbert Imre* klarinétozott, *Münnichné Ákontz Ildikó* magyar népdalokat énekelt, zongorán kísért *Sandro Iachini*, az együttes egyik szólótáncosa.

Karácsony előtt persze jött a Mikulás, majd egy meleghangú ünnepségen, felnőttek, gyerekek közösen játszották el a Jézusra várás és a születése körüli eseményeket. A passzoló, szép magyar adventi és karácsonyi énekeket a nézők is együtt dalolták a szereplőkkel.

Májusban és júniusban ismét több nemzetközi rendezvényen vett részt a tánccsoport, amik közül különösen az aacheni *„Karlspreis”* kitüntetéssel kapcsolatos fellépések emelkednek ki. A *Roncalli Cafe-Variete*-ben tartott Magyar Esten adott műsorukhoz a bonni magyar kulturális attache külön gratulált; a Karlspreis *Konrád Györgynek* való átadása után pedig a Tánccsoport nyitotta meg a kulturális keretműsort, amit a WDR televízió egyenes adásban közvetített a Katschofról, gyönyörű napsütésben. Egy órás műsoruk végén a nagyszámú nézősereg még ráadást is követelt.

Júniusi fellépésük a dortmundi Westfalenparkban is emlékezetes nap marad mindenki számára. Több mint 30 ország képviseltette magát tánccal, zenével, információs pavilonnal, enni-innivalóval; egy kis kulturális világtalálkozó volt, amihez még az idő is jóra fordult.

A magyar közösség újból kitett magáért az idei *Hageni Nemzetközi Folklór-Fesztiválon*. Pavilonuk magyar specialitások kínálására is szolgált. Volt ott palacsinta, bor és főként finom gulyásleves, aminek már tavaly is nagy sikere volt. Mindenhonnan jöttek az érdeklődök, akik a földi javak mellett szellemi táplálékot is kaptak, beszélgetés, információs lapok formájában (Magyarországról, valamint a hageni magyarok tevékenységéről). A nagyszínpadon fellépő *Vadrózsa* tánccsoport is tovább öregbítette a magyarok jó hírét.

Júniusban Siegburg egyik általános iskolájában tanítottunk be magyar népi táncjátékot, amit a német gyerekek az *„1000 éves Magyarország”* kapcsán rendezett ünnepségen, magyar népviseletben a városháza előtti szabadtéri színpadon mutattak be nagy sikerrel. Az interneten keresztül az egész világon látható volt a műsor.

Még a nyári szabadságidő előtt egy hangulatos grillezésnél találkozott a környékbeli (Hagen-i) magyarság. Közös játékok, éneklés, tánc fűszerezte az együttlétet.

Augusztus 26-án a bielefeldi magyarok kérésére lép föl a *„Vadrózsa”* tánccsoport az ottani Folklór–Fesztiválon és örül helyi magyarokkal való találkozásnak is.

Szeptember 29-én, szombaton 18 órai kezdettel tartottuk hagyományos Őszi mulatságunkat a dahli Bürgerhalleben (Am Obergraben). Tánczenét a müncheni *Pacsirta* együttes szolgáltatta. Táncszünetben fellépett a *Vadrózsa*.

Herbert Münnich

HIRDETÉSEK

Budapesten, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi magyar festményeket, saját gyűjteménye gyarapítására. *Paál, Munkácsy, Czóbel, Tihanyi, Ripplr-Rónai, Kassák* képek érdekelnének elsősorban, de más kvalitásos munkák is szóba jöhetnek. Telefon: **(F) 0033/66/05 57 503**

BALATON, Badacsony környékén panorámás éskálimedencei telkek és házak eladók. Továbbá 0Magyarorstág minden környékén is vannak ingatlanaink. MvS Immobilien, 0049 - (0)3303-40 9898, 0049 - (0) 177 37 818 00, immobilien@van-suntum.de, www.van-suntum.de

Eladó SOPRONBAN a Lőverekhez közel, nyugodt, csendes 2 szoba összkomfortos, 54 m^2-es lakás nagy garázzsal. Irányár 118.000 DM. Érdeklődni: T: D 0711-716 85 95 este 20 órától.

Családi ház, 2 hat éves épület összesen 204 nm, nagy parkosított telken, orvosi rendelővel 19,5 millió forintért eladó. Pilis, Pest megye. Érdeklődni telefonon: (D)0681/584-92-69

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévízvagy Budapestre. München, **Telefon fax:** (D) +89/69 99 85 17, 089/67 05 618 ill. 0172/84 25 288. **(H) 0036-1-341 59 55**

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertes villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben, **Tel.: 00-36 12 02 30 25**

Aachen-i, fiatalos, értelmiségi, özvegy hölgy, utazást és zenét kedvelő, megismerkedne nemdohányzó, intelligens úriemberrel 65 éves korig. **Telefon: (D) 02405-81973**

Fényképes társközvetítés magyarországiak, erdélyiek és a világ más országaiban élők számára. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Tel/Fax: (H) +36-(30)24 28 960, (20) 92 66 466 ill. www.elender.hu/~infotars/

SOPRON mellett, 3000 m^2-es erdőterület (tölgyfa-erdő) kedvező áron eladó. Érdeklődni: telefonon (D) 0751/62937

Erdélyi (Temesvár) magyar, 40 éves (166/50), független, gyermektelen, diplomás, angolul is beszélő hölgy megismerkedne külföldi férfivel 45-50 éves korig házasság céljából. Csak komoly válaszát **„Valamit valamiért"** jeligére a kiadóba várom!

Érden épülő 3 szintes (garázs + földszint + tetőtér) 4 lakásos sorházban ca. 150-170 m^2 -es lakások leköthetők / emelt szerkezetkész állapotig épülnek (külső nyílászárok és külső vakolás az árban) de egyéni szerződés alapján lehetőség van a kulcsrakész építésre is. Irányár: 17-19 millió HUF (telekhányaddal). Érdeklődni: +36 23 510 580 vagy e-mail: hoch@baum.hu

Középkorú hölgy szeretne munkát vállalni fogászati rendelőben illetve gyermekfelügyeletet is vállalok. **„Megbízható, korrekt"** jeligével. Kevés német tudással.

46/170, sportos, fiatalos nő, korban hozzáillő, intelligens társat keres Stuttgart környékéről. Jelige: **„Remény"**

47/163, nőies magyar hölgy, korban hozzáillő, intelligens társat keres Pforzheim környékéről. Jelige **„Őszinteség".**

Németországban élő szakmunkás - 33/175/70 megismerkedne, hozzáillő, csinos, hosszúhaju, komoly lánnyal házasság céljából. Fényképes leveleket kérek! Címem: Varga Attila, 50354 HÜRTH, Meschenicher Str 8, Telefon este 6 óra után, vagy hétvégeken **(D) 02233-792160**

ELADÓ MEZŐKÖVESD KÖZPONTJÁNAK csendes részén 2 egészévben működő, gyógyfürdő közelében, 2-szoba összkomfortos, gázfűtéses, felújított lakóház kerttel. Irányár: DM 40 ezer. Érdek-lődni **telefonon: 0036-49-415019.**

Társat keresek egy ápolt, házias hölgy személyében 55 éves korig. Paraméterem: 50-es férfi, 180 cm 75 kg, dús barna hajjal. 25 éve élek Bajorországban, vezető állású alkalmazott vagyok, szép kertes lakással rendelkezem. Csak fényképes levelekre válaszolok. Fáradozását előre is köszönöm! Jelige: **„Formás lábak"**

24 éves ápolónő betegápolást vállal nyelvtanulás céljából.Tel.: (H) 0036-209-141-399

Sportos, zenekedvelő, családszerető férfi keresi nyelveket beszélő, házias, fiatal nő ismeretségét 30 év alatt. Fényképes leveleket **„Berlin"** jeligére kérek a kiadóba.

Agárdon a Velencei tóhoz közel, kúria jellegű, télen is lakható, központi fűtéses, 2 szintes, 2 teraszos, fürdőmedence, garázsos nyaraló igényesnek eladó. Telek kb. 250 négyszögöl. Tel.: (D) 0221/5994723 este 17 óra után.

41 éves, református, magyar, okleveles ápoló (leinformálható) - munka mellet németül tanulna. Házi betegápolás érdekel, bármilyen korosztály és betegség szóba jöhet. Telefon: 0174/390-4849.

Hosszú külföldi tartózkodás után 52 éves hölgy lovával ismét szeretne letelepedni (Saarland, Pfalz, esetleg Luxemburg) területén. Kisebb ház telekkel bérbe-vétele, vagy vétel jönne szóba. Telefon-fax: (F) 0033-4-93 77 38 11.

Erdélyből származó, 24 éves, jelenleg Würzburgban élő, sportos lány szeretne megismerkedni hozzáillő férfival 35 éves korig őszinte barátság céljából. Válaszokat **„Barátság"** jeligére várom.

Budán, a Nagyhegy u.-ban 50 m^2-es, felújított, luxus öröklakás, terasz-kiépítési lehetőséggel eladó. Irányár 20 mill. Ft. Telefon: (H)+36/1/ 212 20 10 vagy (D) 0049-6109- 347 63.

53 éves nő, többéves németországi munkatapasztalattal, házvezetőnői, idősek gondozását vállalná. Referenciás levéllel rendelkezem. Csigi Vilmosné, Dunaföldvár, telefon: +06/75/343-131 este 18 óra után.

Jenő! Kérem jelentkezzen! Teréz várja a hívását Magyarországról, telefon: + 36-20-342-42-86.

Leinformálható, káros szenvedélyektől mentes, 58 éves , nyugdíjas hölgy idős ember felügyeletét vállalja. Alkalomként is. Keveset beszélek németül. Telefon: + 36/20/ 342-42-86.

45 éves, egyedülálló nő, alapfokú német nyelvtudással, jogosítvánnyal házvezetői, gyermekfelügyelési munkát vállalna. Cím: Végh Ágnes, H-7020 Dunaföldvár, Ságvári E. U. 84, telefon: 06/75/341-826 este 6 óra után.

BUDAPESTEN XX ker.-ben, zöld övezetben kétszobás, egyedi fűtétes összkomfortos, 49 m^2-es öröklkás eladó! Irányár: 70 ezer Dm-a. Érdeklődni: Telefon: (D) 0049/(0)7121-72074.

Pécstől 12 km-re, tóközelben, nyugodt környezetben nyaraló eladó. Irányár DM 40,000,-. Érdekl..: 004131 791 34 60, mobil: 004179 503 45 12

38 éves egyedülálló nő bármilyen munkát elvállalna bentlakással.Telefon:H-0036-309-283-014

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STOLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

É L E T Ü N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészség
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)
Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészség
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 50,—

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,
ók küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész,
oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.
Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk".
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj b e f i z e t é s e u t á n közlünk!

Református istentisztelet Münchenben a hó minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

MAGYARNYELVŰ SZENTMISEK NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a.D.: Ft. **Báthory Lajos**. Érd.:Pfe. St.Max Augsb., Pfr. Hubert Ratizinger, Telefon 0821-519039

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing, Neuburg a.D. Érd.: Ft. **Bárány József**, Ung. Katholische Misson, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye:
Miséző helyek**:** Duisburg, Oberhausen, Essen, Neukirchen-Vluyn. Érd.: **Ung. Kath. Misson**, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Telefon: (0201) 28 47 40.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strassbourg, Mulhouse, Colmar. Érd.: Ft. **Dr. Szabó József**, Ung. Kath. Mission, Schneidermühler Str. 12, D-76193 Karlsruhe, Telefon: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházm., **Hildesheim**-i Egyházmegye. Miséző helyek: Berlin, Hamburg, HannoverKiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Érd. : Ft. **Rasztovácz Pál**, Ung. Kath. Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83; Berlinben: **Nagy Iván**, Ung.Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin**,** Telefon:(030) 859 67 036, Fax: (030) 859 67 036

KÖLN-i Főegyházmegye: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach. Érd.: Ft. **Lukács József**, Ung.Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221) 238060.Fax:0221/232120, Honlap: http://www.messages.to/Ungarnzentrum

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel. Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érd.: Ft. **Takács Pál**, Kath. Ung. Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt,Telefon:(069) 79 50 21

MÜNCHEN-FREISING-i Egyházmegye: Miséző helyek: München, Freising, Rosenheim. ***Ft.* Dr. Cserháti Ferenc**, Ft .**Merka János.** Érd.: Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089)98 26 37/38, FAX: (089) 985419. e-mail: **ukm_muenchen@yahoo.de**; Honlap: **www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNARÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster. Érd.**: Ft. Bagossy István**, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf.Telefon: (0251) 326501

PASSAU-i Egyházmegye: Miséző helyek: Passau. Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Kirchenplatz 1, D-94032 Passau, Telefon: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Főegyházmegye: Miséző helyek:Stuttgart,Heilbronn-Borkheim, Balingen -Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen. Érd.: Ft. **Horváth János,** Pfizerstr. 5, D - 70184 Stgt. Tel.: (0711) 2369190, Fax: 2367393, e-mail: **ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de**
honlap: http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart
Miséző helyek: Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Singen, Munderkingen,Ulm, Schwenningen, Biberach, Bad Waldsee, Leutkirch. Érd.: Ft. **P. Gyurás István SJ,** Irmentrudstr. 14/B, D-88250 Weingarten,Telefon: (0751) 586 76 Fax: (0751) 48532

WÜRZBURG-i Egyházmegye:
Miséző hely: Würzburg. Érd.: Ft. **dr. Koncsik Endre**, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg,Telefelon: (0931) 38 62 43, ❑

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás
minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító
német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

„TÉTÉNY"Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

		DM
Szürkebarát		*7,80*
Tokaji Hárslevelű		*8,60*
Chardonnay		*6,90*
Villányi Rosé, Kékóportó		*8,80*
Villányi Kékfrankos		*10,50*
Hajosi Cabernet		*15,50*
Villányi Couvee		*18,50*
Egri Bikavér		*8,60*
Tokaji Szamorodni		*12,50*
Tokaji Asszú 3 puttonyos		*20,—*
Tokaji Asszú 4 puttonyos		*23,—*
Unikum		*29,—*
Cseresznyepálinka	*1 liter*	*31,—*
Barackpálinka	*1 liter*	*31,—*
Tarhonya, kocka, cérnatészta	*1 kg*	*7,—*
Májas-, véres hurka, disznósajt		*15,—*
Tokaszalonna		*15,—*
Házi kolbász		*17,—*
Száraz kolbász	*1 kg*	*25,—*

„Meseországba megyünk"
Billédi Ilona verses, képes mesekönye
Reiter Sarolta és Matlak Éva gazdag illusztrációival. 31 oldal. Ára: 20,- DM.
Megrendelhető: Hrivnyák Ilona,
D-76133 Karlsruhe, Kronenstr. 36

UNGARISCHES WEINHAUS
KÜLÖNLEGES MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK
Választékunkban megtalálhatók GERE ATTILA „kultuszborai" (***Kopár, Cabernet Franc*** *ill.* ***Merlot selection***), THUMMERER VILMOS és BOCK JÓZSEF csúcsborai (***Vili Papa Cuvée*** és ***Tekenőháti Pinot Noir*** *ill.* ***Bock es Royal Cuvée)*** valamint vörösborok a VESZTERGOBI Pincéből, kíváló fehérborok, Badacsonyból a SZENT ORBÁN Pincétől és Tokaj-Hegyaljáról a MEGYER-,PAJZOS- és HÉTSZŐLŐ-től.
Kívánságra árlistát küldünk!
Am Anger 32 I D-83278 Traunstein
Tel/Fax: (0861) 98 696 - 56 / -55
www.ungarisches-weinhaus.de

MAGYAR ÉTTEREM
Puszta jellegű berendezés -- minőségi borok
MÁTYÁS Keller
Ungarische Spezialitäten
86356 Neusäß -- Hauptstr. 13
Tel. 0821 - 20 90 104

M A G Y A R B O R O K , P Á L I N K Á K
N A G Y V Á L A S Z T É K B A N !
Olcsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN
Hirdetési díjak:

	DM
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű)	**7,-**
Jelige portóval	**7,-**

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	**10,-**
nagybetűs (kétsoros) sor	**20,-**

kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetésnél 20 % kedvezmény
Egy évi hirdetésnél 30 % kedvezményt adunk!

Hirdetések határideje minden hónap 10-e, b e f i z e t v e !